

HIJ ZORGT VOOR U

DOOR NEL VERSCHOOR van der VLIS

GEALLENBACH N.V.

N'JKERK

HIJ ZORGT VOOR U

TEKENINGEN VAN RIE REINDERHOFF

NEL VERSCHOOR-VAN DER VLIS

HIJ ZORGT VOOR U

TWEEDE DRUK

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I. MIJNTJE!

In de kleine achterstraat waar Mijntje de Lange woont, breekt plotseling een geweldig rumoer los. Een rij opgeschoten jongens komt het hoekje om, danst uitgelaten over de stoep, rolt langs de straat, staat weer op, loopt tegen een lantaren. Een stel wonderlijke foeters schettert hard en oorverdovend.

Mijntje de Lange schiet overeind in haar bed op de zolder. Ze rolt er bijna uit en is in een ogenblik bij het raampje, stoot dat open en steekt haar zwarte hoofd naar buiten.

Een van de jongens ziet dat. Hij wil wat roepen, maar er gaan al méér ramen open.

En die jongen vergeet dat open zolderraam, vergeet Mijntje. Hij laat de rij jongens los en danst op zijn eentje rond, zwaaiend met een paar lange armen naar de hoofden die naar buiten komen.

Een vrouw roept: „Wat moet dat? Wat betekent dat eigenlijk?”

„Vrede!” schettert een stem, „mens, weet je nog niet, dat het vréde is? Kom naar buiten! Hou me vast, jongens, anders rol ik tegen de straat. Zingen, jongens, zingen! Waar is je harmonica? Laat die lantaren staan, Japie, die kan het ook niet helpen. Kom, jongens!

Troelala! troelala!

En ze hebben 't overwonnen, hiep, hiep, hoera, hiep, hiep, hoera!!!”

Het duurt geen drie minuten meer of die kleine achterafstraat is vol mensen. Wie blijft er in huis als het vrede is? Als die vreselijke verschrikking eindelijk voorbij is? Vrouwen met mantels over haar nachtgoed aan, mannen op blote voeten, alles rommelt en hotst daar door elkaar in die kleine straat van Amsterdam, met zijn hoge huizen, met zijn honderden mensen vlak bij en op elkaar.

Mijntje de Lange is ook al buiten, natuurlijk is ook zij dadelijk buiten.

Wie zou haar tegenhouden? . . .

Een moeder heeft Mijntje de Lange niet en wanneer is haar vader thuis? Het spreekt vanzelf dat ze dadelijk buiten is.

Ze schiet tussen twee buurvrouwen door en danst mee op het geluid van de jankende harmonica.

Vader is er nog niet en het is féést!

Iemand heeft een fakkel in de hand en zwaait daarmee boven zijn hoofd.

Uitgelaten roepen en gieren die mensen dooreen.

Hoe lang hebben ze gewacht op deze boodschap?

Vrede! De bommen en de vliegtuigen weg.

Vrede, vrede . . . stilte en rust en eten. Eten toch weer!

Niet meer duwen achter de karretjes en niet meer in de rij bij de gaarkeukens staan. Rust! Rust en eten. En kléren misschien!

Een schot knalt plotseling bij de hoek van de straat. Een vreemde stilte valt midden in het geraas. Een soldaat komt de hoek om.

Hoe kan een straat zo gauw leeg zijn?

Geen minuut later duikt Mijntje in haar bed. De straat ligt stil en verlaten. De ramen zijn dicht, nergens brandt een licht.

De militair verdwijnt. Hij heeft meer te doen dan dit vanavond.

Mijntje gnuift onder de dekens. Even later steekt ze haar zwarte hoofd uit het raam, een klein eindje maar.

Moet je die straat zien, net of er nooit iemand in geweest is vanavond.

Waarom kijkt er niemand naar buiten?

Pfff, dūrven ze natuurlijk niet.

Allemaal bang, zij niet. Van wie zou ze bang zijn, Mijntje de Lange?

Daar is ze niet bij groot geworden. Toen ze heel klein was, is ze bang geweest van haar vader, omdat hij zo sloeg als hij dronken was.

Nou niet meer. Het went wel, dat ze naar je slaan. Dan probeer je maar weg te lopen.

Bang. . . . ja, ze is toch vrøeger ergens héél bang van geweest.

Dat was als moeder zo huilde, moeders moeten niet huilen, dat is vreselijk.

Toen moeder gestorven was, is tante Mien gekomen. Die nam haar bij de hand en zei: „Je moeder is van verdriet gestorven.”

Dat hoefde tante Mien haar niet te vertellen, dat wist zij, Mijntje, al eerder dan tante Mien. Natuurlijk is moeder van verdriet gestorven, misschien sterft zij ook wel van verdriet. En toen tante wegging, zei ze: „Ja kind, nou heb je geen moeder meer.”

Dat hoefde ze ook niet tegen haar te zeggen, want dat wist ze ook al eerder dan tante Mien.

Ze heeft tante Mien even aangekeken en gedacht: zou ik vragen of ik met haar mee mag?

Misschien begreep die, dat ze zoiets vragen wou, want ze stond ineens op en zei: „Nou, dag kind.”

En zij, Mijntje, bleef alleen staan in de kamer; wat is ze toen kwaad geweest.

Ze heeft haar vuisten gebald en wou wel alles stuk gooien wat ze zag. Maar er was eigenlijk niks stuk te gooien, want ze hadden niets dan een paar ijzeren borden en bekers.

Tante Mien is nooit meer terug geweest. Toen had ze alleen vader nog.

Er is nooit iemand lief en vriendelijk voor haar. Ook niet op school.

De kinderen willen niet naast haar zitten en de meester doet wel zijn best, maar dat meent hij niet.

Ja, een is er die erg lief voor haar geweest is, dat is Ria Verdonck.

Ze ligt daar heel stil aan te denken, aan die ene keer, aan die nacht. Ze had de hele dag met vader langs de boeren gesjouwd. 's Avonds gingen ze slapen bij een boer op zolder. Daar waren nog meer mensen die op eten uitgingen, die kwamen ook bij die boer op de zolder slapen. Twee meisjes waren daarbij. Eén er van heette Ria Verdonck. En die ene is dicht naast haar gekropen 's nachts, die ene zei:

„Waar woon jij?”

En toen kwam het uit, dat ze allebei in Amsterdam woonden. Een vreemde nacht was dat. Dat meisje zei ook: „Je moest es naar ons toekomen, moeder vindt het vast goed.”

Zou dat nou waar zijn, zou die moeder het goedvinden?

Een vreemde nacht was dat.

Vader heeft die nacht een grote zak tarwe van die boer gestolen. Hij heeft de vader van Ria meegenomen en die ging ook tarwe stelen. Hij had zeker ook razende honger. Ze heeft het 's nachts heus wel gehoord.

Hoe het verder gegaan is weet ze niet. Want 's morgens heel vroeg is zij weggegaan. Hoe zou het toen met Ria gegaan zijn? Zou Ria het gemerkt hebben, dat haar vader gestolen had? Natuurlijk, zoiets moet je merken.

Ria Verdonck . . .

„Kom je vast eens naar ons toe . . . ?”

Heeft Ria dat zomaar gezegd? Zou ze het al lang vergeten zijn?

O, stel je eens voor . . . dat ze er heen ging . . . dat ze het

goedvonden, dat er ergens op de wereld iemand was, iemand woonde, die het goedvond als zij kwam. Dat is niet in te denken.

Ja, die nacht op de zolder. Een nacht, die ze nooit meer vergeten kan.

Een groot verlangen naar het meisje, dat in die donkere nacht tegen haar aangekropen is, en haar zó heeft getroost, groeit opeens in het hart van Mijntje de Lange.

Nu is het vrede.

Zou ze nu . . . ?

Zou ze daarheen durven, naar dat huis?

Ze is toch nooit bang? Ze durft toch alles wel?

Ze durft vechten met een jongen en schelden tegen een dronken man.

Ze durft terug te slaan naar haar vader, als hij haar afranselen wil.

Van wie is Mijntje de Lange bang? Ze kijkt verwoed over de zolder met haar zwarte ogen, die gloeien kunnen als kolen.

Welnee, voor niemand is ze bang.

Waarom dan nu?

Als ze morgen eens . . . morgen of overmorgen . . .

Het is nou vrede en overal zul je weer kunnen komen.

Stel je voor dat ze bij dat huis komt van Ria, Ria Verdonck . . . wat klinkt dat mooi.

Stel je voor, dat ze daar aan de deur komt en ze mag binnenkomen . . . stel je voor. Ria heeft het toch zelf gezegd?

Waarom kijken haar grote zwarte ogen dan nu zo aarzelend over die kleine zolder en waarom kruipt ze vlug onder die ene dunne deken?

Ria Verdonck . . . een meisje net zo oud als zij . . .

Hoe zou dat huis van Ria Verdonck er uitzien? Zou ze nooit slaag krijgen van haar vader?

Zou die vader nooit dronken zijn? Och, welja, dat kan toch niet, dat je vader niet slaat en niet dronken is?

Misschien kan dat bij rijke mensen wel. Of is Ria Verdonck niet rijk?

Ze knijpt nadenkend de ogen samen. Hoe zag Ria er uit die avond, die nacht op zolder?

Ze weet haar gezicht nog precies, ze had donker haar, met krullen er in. Ja, nu weet ze het weer, ze had een truitje aan met een rokje van donkerblauw en hele sokken en goeie schoenen. Dan moet ze toch wel rijk zijn geweest, wie had er nou hele schoenen in die tijd? Maar als je rijk was, ging je dan toch langs de boeren?

Welja, natuurlijk, als je honger had, je kon immers nergens wat kopen.

Hoor, bij de buren zingen ze!!!

Hiep hiep hoera! Oranje boven!!

Zal ze morgen eens gaan kijken naar het huis waar Ria woont?

Ze weet het precies, je moet met de grote pont over het water, het is aan de andere kant van het IJ. Dat geeft niks, ze heeft wel verdere tochten gemaakt.

Stil es. . . . ze hoort wat. O, dat is vader.

Ogen dicht doen en zwaar ademhalen.

Op je zij gaan liggen en een arm een beetje buiten bed laten bungelen. Dan gelooft hij wel dat ze slaapt, als hij boven komt.

Maar er komt niemand boven. . . .

Hoor, vader zingt. . . . Ze duikt dieper onder die ene deken, een beetje huiverig. Dat is niet best, als hij zingt, als hij deze versjes zingt.

Ze weet het wel, dan is hij dronken. Hoe kan dat nou?

Er is toch geen drank meer de laatste tijd? Is die er vanavond wel?

Misschien omdat het vrede is.

Ze doet haar ogen stijf dicht, ze moet maar proberen te slapen.

Het zal wel laat zijn, het is bijna donker. . . .

II. „IK BEN MIJNTJE“

Het is allemaal alweer weken geleden.

Er is nooit van gekomen, naar Ria's huis te gaan.

Ze heeft kou gevat en een paar dagen in bed gelegen.

De buurvrouw kwam af en toe eens naar haar kijken. Nu is ze gelukkig weer beter.

Toen heeft vader een paar dagen gevangen gezeten.

Ze is er Ria bijna door vergeten.

Nu is het middag, drie uur.

Mijntje de Lange loopt midden in de stad, klein en verloren tussen al de mensen en huizen.

Is er niemand die met haar meegaat de stad door? De jongens uit de straat zijn zeker allemaal al op pad, ze heeft er vanmiddag nog geen enkele gezien.

Hier is het station.

Ze staat stil op de stoep en kijkt een beetje verdrietig om zich heen.

Thuis hoeft ze ook niet te komen, vader zit daar met een kamer vol kerels.

Waarom is zij altijd alleen, waarom is er niemand. . . .

Aan de achterkant van het station is de pont, met die pont ga je naar het huis van Ria. . . .

Haar gezicht wordt warm. . . . zou ze. . . . zou ze het proberen. . . .?

Ria heeft het immers zelf gezegd.

„Kom je echt?“ . . . . zei ze en kroop dicht tegen haar aan op die donkere zolder.

En opeens kan ze het niet meer uithouden, ze moet naar Ria, ze moet naar iemand die aardig voor haar zal zijn. En ze zet het op een lopen, ze kan hard lopen als ze dat wil, Mijntje de Lange!

Want ze kan het nu plotseling niet meer uithouden, hier alleen, in de stad. Ze zal aanbellen en zeggen. . . . „Ik ben

Mijntje. Weet je wel. . . . Mijntje van de zolder. . . ."

Ho, pas op, een handkar steekt vlak voor haar voeten de straat over. Ze holt tussen een rij fietsers door, die roffelend op hun houten banden een weg zoeken naar de pont.

„Kijk uit,“ scheldt een man, „blijf op de stoep, brutale meid.“ Mijntje steekt alleen maar een tong uit, een lange scherpe tong.

„Pfff!“ zegt ze ook nog en dan is ze al op de pont.

Hè, water. . . . dat is altijd mooi!

Ze zou wel op een schip willen wonen en altijd op het water willen zijn.

Stel je voor, dat ze langs de kant liep en er was een schipper, die haar mee wou nemen. Altijd maar varen op een schip!

Ze zou verschrikkelijk hard voor hem werken en altijd wel willen boenen en dweilen. Dan moest hij haar niet slaan. Misschien was er wel een vrouw aan boord. Als ze daar dan es tante tegen zeggen mocht. . . . Als die dan es een keertje aardig voor haar was. Dan zou ze 's avonds. . . .

Och, kijk nou, iedereen is van de pont af de kant opgegaan en zij staat hier te zeuren en te wachten. Zo komt ze er nooit. Vooruit, daar gaat ze al.

Er komt een wagen aan, ze klautert er achterop. Ze weet hier best de weg, zie je wel, die kar gaat net de goeie kant op. Als de kar eindelijk een verkeerde straat inrijdt, is Mijntje er met een sprong van af. Ze rolt tegen de stenen, staat weer op en gaat verder lopen. Ze weet precies waar ze wezen moet, ze is hier wel meer geweest. Alleen dat laatste oorlogsjaar niet meer. Eigenlijk is het buiten Amsterdam, waar Ria woont, het is helemaal in Buiksloot. Je bent daar dicht bij de weilanden. Ze zijn er dikwijls eieren wezen zoeken vroeger.

Nu schiet het op, een eindje links. Hier begint de weg waar Ria woont. Nummer 32. . . . 32. . . . 32. . . . Dat zegt ze nu aldoor hardop. . . .

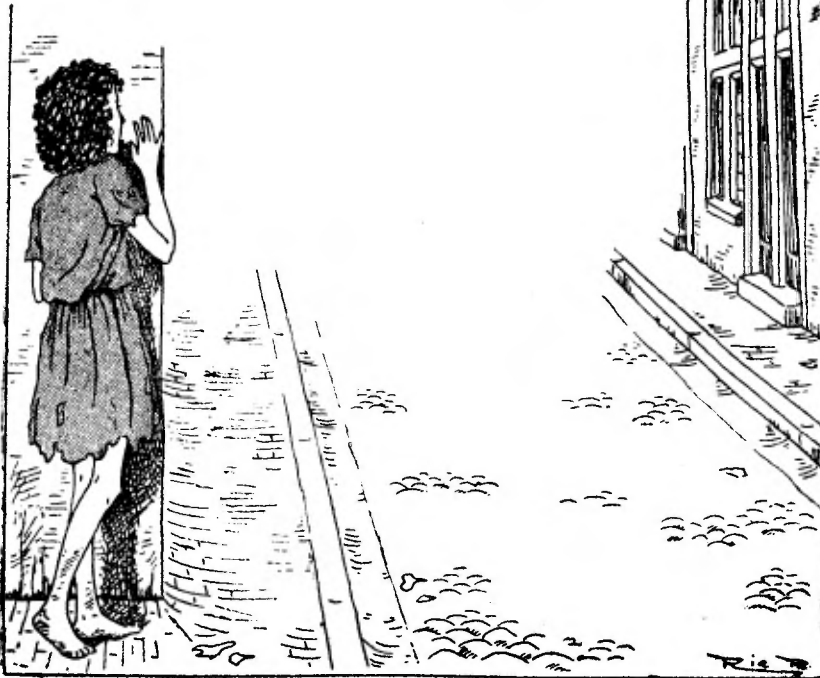
Waarom?

Om zichzelf een beetje moed in te spreken?
Is ze dan bang? Kan het waar zijn, dat Mijntje
de Lange bang is?

Ze staat stil, hier is nummer 22. Ze kan nu uit-
rekenen waar het huis is van Ria Verdonck.
Er zijn twee deuren, Ria kan boven of be-
neden wonen.

Ze moet nu doorlopen. Ja, ze loopt door,
maar ze durft niet aan te bellen. Ze gaat aan
de overkant lopen en kijkt schichtig naar het
raam boven haar.

32. . . . het is boven, twee ramen met heldere
witte gordijntjes. Een hoge voordeur met een
ruitje er in.

32. . . . staat er. Ze keert om en gaat nu terug vlak langs het huis.

Een bordje: Verdonck. . . . zie je wel?

Een eindje verder blijft ze staan en kijkt besluiteloos langs het huis omhoog. De deur is gesloten en ook voor de ramen is niets te zien.

Ze hangt half tegen de muur, vlak bij een steegje, en kijkt aldoor omhoog naar die ramen.

Zonder het te weten, zucht ze even. Hoe heeft ze ooit kunnen denken, dat ze daar zou durven aanbellen. Dat durft ze immers nooit. Zo'n prachtig huis met witte gordijnen en een bruine voordeur en een bel. Zij hebben geen bel. Vroeger wel, maar die is kapot gegaan en niemand heeft die ooit meer gemaakt.

Als zij Ria Verdonck eens was, en ze woonde in zo'n mooi net huis.

Stel je voor.

In die erge winter leek het net een beetje of ze bij elkaar hoorden, Ria en zij.

Nou niet meer. . . . nee. . . . nee. . . . nou toch niet meer.

Er komt iets verdrietigs in die grote zwarte ogen van Mijntje de Lange.

Plotseling staat ze recht.

De bruine deur is opengegaan, een meisje komt naar buiten. Ze staat op de drempel en kijkt langs de straat. Ze strijkt met haar hand over haar krullen en lacht even. Ze kijkt ook omhoog naar de blauwe lucht. Aan haar arm hangt een boodschappentas.

Mijntje's hart bonst hard en vreemd in haar borst.

Ze heeft de lippen stijf op elkaar geklemd, ze kijkt aldoor strak naar dat meisje. Is dat? . . . Ja zeker, dat is Ria, kijk maar, dat is Ria. . . .

Ze is alleen veel mooier dan van de winter, ze heeft een rose jurk aan en een klein strikje in haar haar.

En ze komt hierheen . . . .

Ria Verdonck gaat langs de huizen, ze gaat langs Mijntje, ze ziet dat vreemde meisje wel staan, maar let er niet op, ze ziet zoveel vreemde meisjes.

Ze gaat naar de winkel op de hoek, de grote kruidenierswinkel van De Groot.

Mijntje blijft staan tegen de muur, een minuut, nog een minuut. Dan gaat ze langzaam achter Ria aan.

Voor het grote raam van de winkel gluurt ze naar binnen.

Ria staat voor de toonbank, ze pakt een portemonnaie uit haar tas en gaat betalen. Zulke mensen zullen wel veel centen hebben . . . .

En dan komt Ria naar buiten. Ze staan plotseling vlak tegenover elkaar.

„Ik . . . . ik ben Mijntje . . . . je weet wel, van de zolder . . . .”

„Van de zolder . . . .?”

Een frons trekt zich tussen de ogen van Ria Verdonck.

Dàn vliegt de lach over haar gezicht.

„O . . . . zeg, die zolder . . . . toèn, hè, met het karretje. Ga je mee? Ga je gauw mee naar mijn moeder? Ik weet alles nog, hoor. En je zou es komen. Waarom kwam je niet veel eerder? Kom maar gauw mee . . . .”

„Mag dat wel van je moeder? Weet je het zeker . . . . ik . . . . ik ben . . . . zie je . . . .”

„Natuurlijk mag dat wel . . . . kom maar gauw, gàuw dan.”

Ria pakt haar bij een hand en trekt haar voort langs de huizen. Het wordt wonderlijk warm in het hart van Mijntje de Lange, haar zwarte stekende ogen worden zacht.

Nog nooit heeft iemand haar zó bij een hand gepakt, nog nooit heeft iemand haar meegenomen . . . .

Haar ogen beginnen te schitteren, haar gezicht gaat gloeien. En dan zijn ze er al.

De deur staat nog open. Ria heeft geen tijd, die loopt zo hard ze kan de trap op.

„Kom maar,“ zegt ze hijgend, „kom maar, hoor, kom maar gauw boven. Moeder is er en Bertje. Mientje niet. . . . Ik zal ze alles vertellen en je mag, je mag. . . kom maar, hoor. . . .” Mijntje’s ogen schitteren niet meer en haar wangen zijn niet rood meer.

Mijntje de Lange, die van niemand en niets bang is in de wereld, is nu bang. Die trap is zo mooi en die loper. . . . het is allemaal ook gevèrfd.

Mag ze hier werkelijk zomaar naar boven gaan?

Nu staan ze op de gang. Ria duwt de deur open.

„Moeder. . . . hier is Mijntje, Mijntje de Lange, weet u wel? Over wie vader en ik u verteld hebben, weet u wel? Op die

zolder bij de boer. . . . Moeder, hoor es. . . . waar is Mijntje nou?"

Ze trekt haar de gang uit en haalt haar de kamer in.

Moeders ogen rusten een ogenblik op het zwarte vuile haar van Mijntje de Lange, op haar gescheurde jurk, haar blote vuile voeten.

Och heden, dat is nu weer echt wat van Ria. Wat kan dat kind allemaal voor ongedierte meebrengen.

„Zo, ben jij Mijntje?" zegt ze.

Maar haar stem klinkt niet erg hartelijk. Mijntje hoort dat, haar ogen worden scherper.

„Kom maar even binnen, Mijntje, doe de deur maar dicht."

Ze staat nu in de kamer en kijkt naar Bertje.

„Dááág," zegt het kind en steekt een handje uit.

Mijntje's ogen worden zachter. Buurvrouw heeft ook zo'n klein jongetje, ze wou dat zij zo'n broertje had.

„Moeder, hoor es, mag Mijntje hier blijven eten? Toe nou, moeder, já hè?"

„Nee Ria, dat kan niet, hoor, ik zal. . . ."

Op dat moment vliegt de deur open, Mientje holt binnen.

„Moeder, weet u wat je. . . ."

Dan breekt ze verbaasd af en steekt een vinger uit naar Mijntje.

„A bah, wat is dat voor een vies kind hier in huis?"

Een secondelang staat Mijntje onbeweeglijk, dan slaat haar magere hand Mientje vlak in het gezicht. Een ogenblik later is ze de deur al uit. Iemand roept haar. Ze luistert niet, holt verder, roffelt de trap af. De deur valt achter haar dicht.

Iemand trekt die deur weer open.

Een hoge overslaande kinderstem roept: „Mijntje, Mijntje, hoor nou. Kom maar hier. Loop nou niet weg. . . . ik kom je achterna. . . ."

Vier voeten reppen zich over de weg, de klinkers van de dijk lijken onder die voeten weg te vliegen. . . . Ria Ver-

donck heeft nooit zo hard gelopen. Nooit in haar leven heeft ze zo hard gelopen.

Waar is Mijntje nu . . . daar gáát ze, ze raakt hoe langer hoe meer voor. Ze haalt haar nooit meer in . . . Wat kan dat kind ontzettend lopen . . . Als vader hier nu maar was . . . Ze krijgt een hevige pijn in haar zij, duwt haar hand daartegen en staat stil.

Ze kijkt speurend voor zich uit en ziet Mijntje een hoek omgaan. Nu staat ze hier alleen. Ze keert om en gaat langzaam terug.

Ze heeft tranen in haar ogen en weet zelf niet goed waarom. Als ze bij haar eigen straat komt, ziet ze vader net de deur ingaan.

Ze loopt langzaam langs de huizen, ze gaat langzaam de trap op.

In de kamer staat moeder bij de tafel, ze praat tegen vader, maar zwijgt als Ria binnenkomt.

„Wat is hier gebeurd?” vraagt vader.

Mientje zit bij de tafel. Ze ziet rood en warm in haar gezicht. Ze is zeven jaar, dat is nog erg jong. Maar ze voelt toch, dat zij iets verkeerd heeft gedaan en daarom zegt ze niets en kijkt een beetje bang naar vader.

„Nou? Ria? Vertel es gauw! Kom, wat is er nu te huilen? Je bent vaders kameraad toch altijd geweest, niet zo klein zijn.”

Vader trekt Ria op zijn knie.

„Ik heb Mijntje gezien, Mijntje van de zolder, toen 's winters, weet vader wel? Mijntje de Lange. Die akelige man was haar vader. U . . . u weet wel, toen u die tarwe” . . .

Een kleur stijgt langzaam omhoog naar vaders gezicht.

Die nacht, die zolder . . . die man . . . Die man heeft hem aangespoord om te stelen. Hij heeft dat gedáán en Ria heeft het gemerkt in die donkere nacht.

Dat dochtertje is hier geweest?

„Wat kwam ze doen, Ria?”

„Ik .... ik had gezegd, dat ze es komen moest .... vader .... omdat. . . . omdat ze zo huilde. Ze had geen moeder meer en ze zei, dat ze altijd alleen was. Ze vloekte zo. . . . ik heb toen gezegd dat dat niet mocht en toen ging ze lachen, maar later huilde ze, toen het donker was. En nou kwam ze ineens naar me toe bij de winkel van De Groot. Ik. . . . ik heb haar meegenomen naar huis. Dat mocht toch wel? Ze durfde eerst niet en toen ging ze toch. Maar Mientje zei: „Wie is dat vieze kind“, en toen holde ze weg. . . .”

„Zo. . . .” zegt vader. . . . „zó zó. . . .”

Hij zit daarna lang te denken. Hij denkt aan die donkere nacht, toen hij met De Lange samen een zak tarwe heeft gestolen. Een zak, die hij later heeft teruggebracht.

Op de een of andere manier voelt hij zich nauw verbonden met die dief, de vader van Mijntje.

In die nacht heeft hij gevoeld, dat de zonde vlak bij hem op de loer lag, nee erger, dat die diep in zijn hart huisde.

En die kerel, die De Lange. . . . Hij heeft nooit meer aan hem gedacht, het was gemakkelijker hem maar te vergeten. En aan dat kind, die Mijntje, heeft hij helemaal niet meer gedacht.

Een mens denkt meestal niet zo lang na over andere mensen. Hij is die nacht niet vergeten, maar die mensen eigenlijk wel. Nu is dat kind hierheen gekomen en. . . .

„Vader?”

„Ja, Ria?”

„Vader, Mijntje gaf Mientje zó een klap in haar gezicht, omdat ze vies kind tegen haar zei.”

Vader kijkt naar Mientje, die de ogen neerslaat.

„Ze wàs vies,” zegt moeder, „Mientje is nog klein.”

Moeder gaat voor het raam kijken, ze kijkt lang in de straat.

Ria ziet dat. Zou moeder nog naar Mijntje kijken? Zou. . . . zou Mijntje misschien toch nog terugkomen?

Vader trekt Mientje op zijn knie, hij heeft zijn postbode-pak

nog aan. Mientje duwt haar blond hoofdje dicht tegen zijn schouder.

„Het was niet zo erg, hè pap?”

„Je bent nog klein, Mientje en dat meisje zal wel vuil geweest zijn. Daarom kan ik het wel begrijpen. En tòch moet Mientje voorzichtig wezen. We moeten allemáál voorzichtig wezen.”

Moeder kijkt verbaasd om. Wat is dit? Waarom zegt vader dat zo ernstig? Waarom kijkt hij zo. . . . ja, hòe eigenlijk?

Alleen om dat kind, dat is weggelopen? Dat gebeurt toch honderd keer op een dag?

„Ik ga me verkleden,” zegt vader, „dat kan zeker nog wel voor het eten.”

Mientje huppelt naar de tafel, ze gaat nog gauw even kleuren. Ze buigt zich diep over het kleurboekje heen. Dit jongetje krijgt een rood broekje aan en een witte trui. Dat meisje een geel jurkje met gekleurde klompjes er bij. Die kindertjes zien er veel mooier uit dan dat kind daarstraks.

Kijk es hoe leuk, daar staat een grote bromtol om te kleuren. Ze zal even. . . .

Mientje is Mijntje vergeten.

Moeder gaat naar de keuken. Hoor, Bertje roept. Ja, ja, kleine kerel, daar kom ik al aan.

Die Ria heeft toch ook altijd wat bijzonders, om zo'n kind maar dadelijk mee naar huis te nemen. . . .

Ze kon dat kind toch niet in huis laten blijven? Ze wil graag dat haar kinderen schoon en netjes zijn.

Ze hoort Mientje schateren: „Moeder, moeder, kom es bij Bertje!”

Ze holt naar de kamer, Bertje heeft zeker wat uitgehaald. Och heden, nu vergeet ze de pap, die kan wel overkoken zo.

„Ja, ja, ik kom zó, Mientje.”

En dan is moeder Mijntje de Lange óók vergeten.

Maar twee zijn er op dit bovenhuis, die Mijntje zo gauw niet vergeten kunnen.

Die twee zijn Ria en vader, de twee kameraden, die samen langs de weg gezworven hebben, die samen die zware nacht hebben meegemaakt.

Ria en vader.

Wie eens zóiets met zijn vader heeft meegemaakt, die is voor altijd kameraad met hem.

Ria zit voor het raam.

Waar is Mijntje nou?

Moeder wilde haar niet hier houden. Moeder vond haar te vuil.

Ze wàs ook vuil, verschrikkelijk.

Waar is Mijntje nou?

Ze gaat voor het raam kijken. Misschien loopt ze buiten, misschien komt ze nog een keer terug.

Of anders. . . . zou zij er niet heen kunnen gaan? Ze weet, waar het is. Maar het is erg ver de stad in. Komt ze daar niet aan. . . .? Nee, tòch niet. . . .

„Ik ben altijd alleen. . . .” zei Mijntje in die nacht. . . . „Zou je moeder het goedvinden?”

Boven is vader Verdonck bezig zich te verkleeden. Hij hangt zijn postbode-pak netjes over een stoel. Hij gaat zich wassen. Moeder houdt er van dat hij schoon en netjes aan tafel komt. Zelf houdt hij daar ook van.

Hij staat een ogenblik stil met de kraan in zijn handen.

Moeder is zo netjes, dat ze dit vuile kind niet in huis wilde hebben. Dat is wel een beetje te begrijpen.

Hij moet dat kind, dat hij immers maar één keer gezien heeft, vergeten. Hij kan toch niet aan die Mijntje de Lange blijven denken?

Hij is een kerel en het moet nu uit zijn met dat gezanik. Wat

heeft hij eigenlijk met dat vreemde kind te maken?
Heeft hij wèrkelijk niets met dat vreemde kind te maken?

Aan tafel lijken ze allemaal Mijntje de Lange wel vergeten. Bertje is zo grappig, die vertelt hele verhalen op zijn manier. Mientje heeft het hoogste woord, ze is blij dat niemand meer boos op haar is.

Moeder vertelt dat alles zo duur is tegenwoordig.

Morgenvroeg moet ze weer op pad, om goedkope groente te krijgen. Een mens komt er tegenwoordig niet met zijn geld.

Ria lacht om Bertje, die danst in de kinderstoel.

Het is hier zo heerlijk en genoeglijk.

Alleen vader Verdonck is wat stil. Misschien lijkt dat maar zo. Er wordt gebeld. Ria gaat kijken.

„Iemand met ansichtkaarten,” zegt ze, „een man, moeder. Ik kan hem niet weg krijgen.”

Een ogenblik zien vader en moeder elkaar aan.

Ze denken bijna hetzelfde op dit ogenblik: Wéér een, die wat van ons wil.

„Geef hem maar een dubbeltje, Ria.”

„Ja,” zegt moeder.

Wonderlijk is dat. Nu is Mijntje de Lange toch weer vlak bij hen.

Ze moeten weer aan haar denken of ze willen of niet.

Moeder wil niet erg. Ze gaat gauw aardappels opscheppen en groente.

Een gezin is druk, er is nog veel te doen vanavond. Het is gemakkelijk genoeg om Mijntje te vergeten.

Vader Verdonck eet zwijgend verder. Hij kan Mijntje de Lange niet meer uit zijn gedachten krijgen.

Mijntje de Lange is het huis uitgehold, de straat op.

Ze heeft Ria wel horen roepen, maar luisterde daar niet naar. Ze holt aan één stuk verder, de weg af, de Sluis langs, naar de pont.

Lópen, dàt heeft ze wel geleerd, lópen, als ze bang is van vader, die haar achterna zit. Lópen voor een agent, die net ziet dat ze ergens wat heeft weggegapd.

Wie kan er lopen als Mijntje de Lange??

Ze hoort al gauw de stem van Ria Verdonck niet meer, die kan natuurlijk lang zo hard niet lopen als zij.

Ze hebben haar uitgescholden bij die Verdonck.

Die moeder wou niet, dat ze bleef eten, ze weet best waarom.

En dat kind heeft tegen haar gescholden: vies kind. . . .

Het is de eerste keer niet, dat ze op haar schelden.

In elke nette straat, waar ze komt, wordt ze uitgescholden.

Viezerik, schooier, bedelaarskind. . . .

Dan slaat ze er op en scheldt terug. De politie moet er soms bij komen.

Maar nou hebben ze het gezegd bij Ria thuis, bij Ria, die toen 's nachts. . . . die toen zei in die donkere nacht. . . .

Niet huilen, wel verdraaid nog toe, niet huilen.

Nóóit huilen.

Op de pont moet ze wel even stilstaan, dan holt ze weer verder.

„Je moet bij ons komen,” heeft Ria gezegd in die nacht. . . .

„je moet echt komen. En hoor es, je mag niet vloeken. . . .”

Bij ons komen. . . . niet vloeken. . . .

Ze zal vloeken zoveel ze wil, begrijpen ze dat goed, die lelijke huichelaars op dat bovenhuis? Als ze ze nu eens tegenkwam hier op de brug, ze zou ze midden in hun gezichten slaan. Héérlijk zou dat zijn!

Maar ze komt ze niet tegen en kan haar woede en verdriet niet kwijt. En daarom vloekt ze, hollend langs de weg.

Als ze eindelijk stilstaat om een ogenblik uit te rusten, vloekt ze nog.

Een dame in het zwart staat geschrokken stil. Ze heft een hand op: „Lieve kind, dat måg niet. . . .”
Mijntje steekt haar tong uit, zover ze kan.
Ze vloekt nóg eens, twee, drie keer en holt verder, de drukke

straten in, langs een gracht.
De oude dame kijkt haar na.
Lelijke smerige huichelaars zijn het, allemaal. Opwaaien kunnen ze voor haar part, laat er niemand wat tegen haar durven zeggen, ze slaat er zó bóvenop.

Over de bijbel praten ze, die Ria ook. Ze heeft er nog naar geluisterd die nacht, toen het zo donker en ellendig was.

Toen ze om moeder moest huilen.

Moeder . . . .

Niemand zorgt voor haar, nou zie je het eens. En ze zal vloeken zoveel ze wil.

Ja, schrikken jullie maar, mensen langs de weg. Ik steek mijn tong uit naar jullie, huichelaars, val maar om.

Ze wou dat ze dood was. Als ze nou es dood was. . . . Als er nou es een grote auto kwam, die dwars over haar heenreed. Dan hoefde ze nooit meer naar huis, dan hoefde ze nooit meer geslagen.

Ze staat daar van stil, van die gedachte.

Misschien zou er nog wel eentje huilen, die haar dood zag liggen.

Aggenebbes, wat zou dat mooi zijn, als er eentje om haar huilen ging.

Maar wie zou dat doen? Tante Mien niet en vader niet. Maar een vreemde vrouw misschien, die haar zag liggen. Dat zou toch wel mooi wezen. . . .

Maar er zijn bijna nog geen auto's en ze is nog nooit aangereden. Ze glipt immers overal tussendoor.

Lelijke, smerige, rijke lui. Je kunt natuurlijk ook in het water lopen, dat heeft die buurvrouw van vierhoog ook gedaan.

Ze staat plotseling stil bij het water van de gracht en kijkt daarnaar.

De zon gaat net onder en maakt een gouden pad van de lucht naar het water. Dat gouden pad ziet Mijntje niet. Haar ogen zijn donker en kwaad, stekende zwarte ogen heeft Mijntje de Lange hier bij het water.

Dat durft ze toch niet, hier zomaar in het water lopen.

Ze zet het weer op een lopen en draaft dwars door stegen en straten. Ze botst tegen een man met een fiets, wordt uitgescholden, scheldt terug, rent verder over een brede straat.

Ze zwaait met armen en vuisten.

Ergens loopt een kleine jongen met een dikke boterham in zijn hand. Ze schiet daarop af, grist de boterham uit zijn hand en is de hoek al om. Twee straten verder eet ze die pas op. In de verte huilt het jongetje.

Hindert niks. Hij zal wel een moeder hebben, die een andere boterham voor hem heeft. Zij heeft geen moeder. Lopen maar weer. Ze zal nog een winkel binnengaan en zien wat te stelen. Ze heeft honger en vader zal ook wel niks hebben te geven dan klappen. Als de politie haar snapt en meeneemt, kan het haar ook geen klap meer schelen.

Ze kunnen voor haar part opwaaien met z'n allen. . . .

III. V A D E R V E R D O N C K

Vader Verdonck is postbode.

Hij gaat 's morgens vroeg aan 't werk.

Ook vandaag is hij vroeg op pad.

Hij heeft geen beste nacht gehad, hij heeft slecht geslapen. Hij heeft moeten denken aan die andere nacht op de zolder bij de boer. Hij sliep daar met Ria en De Lange kwam op hem af.

Wat hij nooit gedaan had, heeft hij toen gedaan.

Samen hebben ze gestolen. Ria merkte het, maar hij wist dat niet.

's Morgens begreep hij, dat Ria alles wist en hij heeft die zak met tarwe teruggebracht. Het was of God zelf hem terugduwde op die weg.

En nou is dat kind hier geweest.

Hij is vroeg opgestaan, hij heeft zich gewassen, zich aangekleed, heeft gegeten.

Nu loopt hij hier met die frisse wind om zijn oren, recht in zijn gezicht.

Wat mankeert hem toch?

Waarom ziet hij dat donkere lange kind aldoor voor zich?

Het komt door die hongerwinter en door die zwakte, die nog altijd in zijn botten zit. Hij moet daar nou niet langer aan denken.

Kijk, wat een mager kind daar voor het raam staat, zo'n mager, armzalig kind is die Mijntje ook.

Alle mensen, wat mankeert hem toch? Hij kan toch niet iedereen helpen, die een slechte vader of moeder heeft? Dan kun je wel aan de gang blijven.

Iederéén??

Mijntje de Lange is iedereen niet. Mijntje de Lange is het dochtertje van die ijzige kerel, die hem heeft leren stelen, naar wie hij heeft geluisterd.

Mijntje de Lange, dat is. . . . dat is. . . . die donkere verschrikkelijke nacht op de zolder, dat is de herinnering aan die grote zonde, die hij gedaan heeft.

Die middag doet hij zijn tweede ronde.

Vader Verdonck heeft vandaag een hekel aan zijn werk, dat overkomt hem nooit. Hij wordt daar kribbig en vervelend van.

„Wat mankeert jou?” vragen de andere postlopers.

„Niks, waar jullie mee nodig hebben,” zegt vader Verdonck bits.

Ze kijken hem verbaasd na, ze zijn dit niet gewend van hem.

Maar Verdonck kijkt niet om, hij gaat op weg naar huis.

Hij vaart over met de pont en loopt langs de bekende straten.

„Here God,” zegt een stem in zijn hart, „ik weet niet wat me mankeert, maar ik kan dat kind niet kwijt worden, ik moet naar dat kind of ik heb geen vrede meer.”

Als het avond is en de kinderen slapen, staat hij voor het raam.

Moeder schilt de aardappels.

Moeder heeft al enkele malen naar hem gekeken. Mankeert

er iets aan vandaag? Ze trekt een rimpel tussen de ogen. Hoe is hij vanmorgen weggegaan?

Heel gewoon toch, denkt ze. Ze heeft het druk gehad en heeft er niet zo erg op gelet. Misschien heeft hij hoofdpijn, dat gebeurt wel eens meer.

„Is er wat?” vraagt moeder.

Vader Verdonck heeft zich met een ruk omgedraaid.

„Ja,” zegt hij, „ik kan dat kind niet kwijtraken, dat zwarte kind van De Lange met die kwaaië ogen. We hebben haar weggestuurd, moeder.”

Een stilte valt in de kamer.

Daar staat hij, die man, met zijn lange armen, die moedeloos neerhangen langs zijn veel te mager lijf.

Daar staat hij en heeft het gezegd.

Daar staat hij en is dankbaar en gelukkig, dat hij het eindelijk heeft uitgesproken.

De stilte duurt.

Buiten rukt de wind aan de ramen, een onweersbui komt opzetten.

Ze horen dit geen van tweeën.

Ze merken ook geen van tweeën, dat die stilte duren blijft.

Ze heeft niet meer aan dat zwarte kind gedacht, moeder Verdonck.

Een heftige onweerslag slaat plotseling de stilte aan stukken.

Een hagelbui ketst tegen het raam.

Boven roept Mientje: „Moeder!”

Ook Ria is wakker geworden.

„Kom maar even beneden, kinderen, het is zwaar weer.

Vader is thuis.”

Ze zitten dicht bij elkaar, het onweer barst aan alle kanten los.

Het lichten is niet van de lucht.

Mientje zit op moeders knie, Ria staat bij vader.

Ergens moet dat zwarte armzalige kind liggen, denkt moeder, wie is er bij haar in dit vreselijke weer?

Ze drukt Mientje dichter tegen zich aan, haar hart wordt zwaar.

Want nu ziet ze dit kind liggen, misschien op een zolder.

Wie weet, zou dat kind willen roepen om iemand, of is ze dat al verleerd?

Och, als de avond en het onweer zo zwart niet waren, dan zou ze nu willen opstaan en dadelijk er op uittrekken. Ze zou dit eenzame kind naar zich toe willen halen en zeggen: kind, kom maar hier, heb ik jou weggestuurd? Ik zal je helpen, niet meer zo vuil te zijn. . . . Ik. . . . we hebben het verkeerd gedaan, ik heb het verkeerd gedaan.

Ze kijkt op, ze kijkt over het hoofd van Mientje heen, recht in vaders gezicht.

„Ik zal naar haar toegaan, vader, zo gauw mogelijk zal ik naar haar toegaan.”

„Och. . . . jij. . . .” zegt vader ontroerd. . . . „wat is dat prachtig. . . .”

Een nieuwe stilte valt. De kinderen kijken verbaasd van de een naar de ander. Houdt het noodweer daar buiten de adem in?

„Wáár ga je naar toe, moeder?”

Dat vraagt Mientje, die moeder moeilijk missen kan.

„Wat is er, vader?”

Dat is Ria, die groter is en veel meer begrijpen kan.

„Ik ga naar Mijntje,” zegt moeder, „ik zal zelf gaan. Want ik had haar hier moeten houden. Die stakker zal wel alleen liggen nu.”

Met een kreet van blijdschap springt Ria op.

„O, moeder, wat zal Mijntje dat fijn vinden!”

IV. ERGENS IN AMSTERDAM

Het is vijf uur en de school is al lang uit.
Mijntje heeft buiten gespeeld, over de straat gerold.
Ze heeft een agent nageroepen en is weggehoid.

Nu is ze thuis. Vader kan wel komen, dan moet de boel een beetje aan kant. Hoe groter rommel het binnen is, hoe nijdiger hij wordt.

En daarom heeft ze een grote bezem gepakt en is aan het vegen gegaan. Het stuift om haar haren, het stuift in haar gezicht.

De kamer is groot en vierkant. Er ligt geen kleed op de grond. Wat er nog was heeft vader al lang verkwanseld. Er zijn nog een paar stoelen en een tafel. Er hangen ook nog een paar lijsten aan de wand.

Zo'n grond is gauw gedaan, een paar flinke halen met de veger, een vuilblik er bij. . . .

Ze ligt geknield op de grond met haar rug naar de deur.

Zo komt het zeker dat ze die niet hoort opengaan.

„Zo Mijntje. . . . jij bent toch Mijntje de Lange?”

De veger valt naast haar neer, ze blijft verbaasd zitten op de grond.

„Ik ben de moeder van Ria. . . .”

De moeder van Ria. . . . die woorden vallen als stenen in het hart van Mijntje de Lange. . . . Ja zeker, nu ziet ze het wel. . . . En plotseling staat Mijntje op, haar zwarte ogen staan vijandig.

„Maak dat je wegkomt,” zegt haar stem hard en brutaal,
„jullie kunnen opwaaien voor mijn part.”

Haar grote zwarte ogen kijken die moeder van Ria triomfante-lijk aan. Maar dan wijkt haar mond open van verbazing, want Ria's moeder schrikt helemaal niet. Ze doet alleen maar een stap vooruit en steekt twee armen uit naar Mijntje.

Wat is dit!?

„Kom maar,” zegt ze, „kom maar, kind. Hoe heb ik dat ooit kunnen doen, jou wegsturen. Kom maar bij me. Ik zal je nooit meer wegsturen als je komt. . . . Ik. . . . ik heb het zó niet bedoeld. . . .”

Wat gebeurt hier? Daar staat Mijntje de Lange, haar magere armen hangen weerloos naast haar lijf. En die zwarte ogen schieten vol tranen.

Huilt zij? Mijntje?

Twee handen trekken haar zwarte hoofd tegen zich aan.

Wat is dit, wat kan dit zijn?

„Bedoel je. . . . bedoel je. . . .” zegt Mijntje. . . .

Hakkelt ze. . . . stoffert ze nou?

Ergens diep in haar hart breekt iets stuk. Al haar eenzaamheid en al haar verdriet breekt stuk.

Wat is dit hier, wat is dit hier nou?

Een hand, die hand van Ria's moeder. . . . ligt op haar hoofd? Ze wordt rood van schaamte, ze heeft in geen jaren geweten wat schaamte was.

„Ik. . . . ik ben zo vies. . . .” zegt ze ongelukkig, „laat me maar los. . . . want ik ben niet zoals Ria. . . . Dat hebben jullie toch zelf ook gezegd. . . .”

Boven haar hoofd praat die stem van Ria's moeder.

„Ja zeker, kind, je bent ook vies. . . .”

Waarom wordt ze nu niet kwaad? Waarom is het alleen maar om diep weg te duiken van schaamte?

Waarom holt ze niet weg? Het is maar twee stappen tot de deur. . . .

Is het om die hand op haar hoofd? Wie heeft ooit een hand op haar hoofd gelegd? Mòeder, vroeger. . . . maar dat lijkt zo verschrikkelijk lang geleden.

„Ja kind, je bent vuil. Dat is verkeerd, dat mag niet. Maar we zullen je helpen en jij moet meehelpen. Er is water in jullie kraan, luister je, Mijntje? We hebben je weg laten gaan, dat was verkeerd. Dat had nooit moeten gebeuren. Daarom kom ik nou. Het zal allemaal goed komen, kind. Geloof me maar. . . .”

Die avond, als Mijntje op haar strozak ligt, kan ze niet slapen. Vader komt voorlopig niet thuis, heeft hij gezegd. Dat kan wel morgenochtend worden.

Ze hoeft dus niet bang te zijn voor slaag.

En toch ligt ze wakker.

Daar ergens diep in haar hart is iets heerlijk, dat zij alleen weet, zij en de moeder van Ria.

Ria's vader gaat aan het werk voor haar, voor háár . . . hoe is het mogelijk!!

Ze zullen haar weghalen hier uit dit huis, bij vader vandaan, die slecht voor haar is. Ze moet haar tijd afwachten, zegt Ria's moeder.

O, ze kan wel wachten, ze weet zeker dat Ria's moeder haar niet meer vergeet. Dat heeft ze wel aan haar gezicht, aan haar ogen gezien.

Nee, ze kan niet slapen. Ze klautert tegen het raampje op en kijkt omlaag.

Zie je dat, Gerritje Kleefstok loopt nog buiten.

„Hé, Gerritje!”

Hij kijkt omhoog en ze trekt een lange neus naar hem.

Ze lacht, omdat hij kwaad wordt. Een troep jongens komt de straat in, één heeft een mondorgel. Ze zingt mee met de wijsjes, ze kan niet anders dan verschrikkelijk vrolijk zijn.

Moeder, denkt ze, nou moest moeder dat weten . . . Ze wordt er stil van, van dat denken aan moeder. Ze vergeet mee te zingen en laat zich neervallen op het bed.

Ze denkt aan die verschrikkelijke middag, dat ze wegholde uit het huis van Ria vandaan. Ze heeft lopen vloeken langs de weg.

Van moeder mocht dat nooit, maar ze heeft daar niet meer aan gedacht.

Dat zal Ria's moeder ook wel erg vinden.

Zou er werkelijk iemand komen om haar te halen? Wanneer en waarheen?

„Je moet maar rustig wachten,” zei Ria's moeder en ze legde een hand op haar hoofd, „het komt allemaal goed. Praat er met niemand over.”

Ze is groot genoeg om te zwijgen.

Ze heeft zich vanavond ook gewassen. Leuk is dat om met schone handen en voeten naar bed te gaan. Ze gaat dat iedere avond doen.

Ze zou . . . ze zou wel iemand willen bedanken voor dit, dit allemaal . . .

Wie? . . . Ze zou wel, ze zou wel . . .

Haar hand valt slap neer langs de rand van het ledikant . . .

Mijntje de Lange slaapt.

V. EENZAAMHEID

Mijntje slentert door de stad. Ze heeft hier nu de hele middag al gelopen, landerig en vervelend.

Het is zo heet buiten. Het asfalt is gloeiend warm aan haar blote voeten.

Voor alle winkelramen hangen de markiezen omlaag.

Daar is een grote winkel met jurken en mantels.

Ze blijft staan en leunt tegen een vensterruit.

Maar ze ziet niet veel van wat er achter die ramen staat en ligt.

Er is nooit meer iemand bij haar geweest.

Ria's moeder heeft gezegd: ze moet haar tijd afwachten.

Ze leunt een beetje mistroostig tegen die ruit aan. Ze heeft nu al zo lang gewacht, al zo verschrikkelijk veel dagen . . .

Er komt nooit iemand om haar weg te halen.

Ja, één keer is er een mijnheer geweest met een dame. Die heeft haar een heleboel gevraagd. Hij vroeg ook naar vader, maar die was er niet.

„Het komt wel goed met jou,” zei hij toen hij wegging.

Maar het komt niet goed, want er is nooit meer iemand geweest. Ze zou . . . zou ze naar het huis van Ria durven gaan en het vragen?

Je tijd afwachten, heeft Ria's moeder gezegd.

Waarom komt er dan niemand? Ze heeft nu alle dagen haar handen en voeten gewassen en haar haar gekamd met een

stuk kam, dat ze op straat gevonden heeft. En nu, vandaag, kan ze opeens niet meer wachten.

Ze slentert weer verder. Een kleine straatboef roept wat tegen haar, komt naast haar lopen, geeft haar een por in haar zij.

Ze duwt hem weg, ziet hem nauwelijks, merkt niet eens dat hij scheldend een andere kant opgaat.

Ze wast morgen lekker toch haar handen niet meer en haar voeten. En ze kamt haar haren niet meer, vast en zeker niet. Want er is toch nooit iemand die daar wat om geeft. Het kan haar toch allemaal niks meer schelen. . . .

Ze komt steeds dichterbij haar eigen huis en gaat langzamer lopen.

Wat moet ze daar in die hitte? Als het zo warm is, komt vader toch niet thuis.

Ze heeft honger, maar hoe komt ze aan brood? Daarginds is een bakkerij. Als ze naar binnen gaat en net doet of ze een boodschap heeft, kan ze misschien een paar broodjes meepikken.

Ze staat voor het raam, het water loopt haar om de tanden.

Waarom gaat ze nu niet naar binnen, het zou de eerste keer niet wezen, dat ze stelen ging.

Ze weet heus wel dat het stelen is en toen moeder leefde, heeft ze het nooit gedaan. Moeder leerde haar, dat het zonde was, dat de Here het niet wilde en nog veel meer. Moeder leerde haar ook bidden. Toen is moeder weggegaan.

Ze hangt tegen dat raam en merkt niet eens, dat de juffrouw in de winkel onderzoekend naar haar kijkt.

Toen moeder van haar is weggegaan, heeft ze nooit meer gebeden. Ze heeft ook gestolen, telkens weer. Ze heeft ook aldoor gevloekt, tegen iedereen.

Och heden, wat staat die winkeljuf naar haar te loeren. Die vertrouwt het zeker niet erg.

Stil maar, mens, ik ga al. Je hebt me te veel in de gaten, er zijn nog wel andere winkels. Ik moet toch brood hebben. . . .

Er zijn ook wel andere winkels . . . in een stad zijn winkels genoeg . . .

Waarom blijft ze dan telkens staan? Waarom gaat ze niet een van de winkels binnen?

Hoe komt het, dat ze aldoor het gezicht van Ria's moeder voor zich ziet?

„Het zal allemaal goed komen, kind, geloof me maar . . . .”

Wàt zal er goed komen en wat moet ze geloven . . . ? Er is immers niemand meer gekomen en ze zullen haar allemaal wel vergeten zijn . . . .

Hier in deze winkel . . . . zal ze hier . . . .

„Het zal allemaal wel goed komen, kind, geloof me maar . . . .”

Waarom kan ze deze winkel niet binnengaan en wat pakken, net als anders?

Ria's moeder heeft helemaal niet gezegd, dat ze niet stelen mag, dat stelen zonde is of zo. Helemaal niet.

Ze heeft alleen maar gezegd: „Het zal allemaal wel goed komen . . . .”

Niet doen, niet doen . . . . weggaan van die deur en weggaan van die winkel . . . .

Het is of ze aldoor het gezicht van Ria's moeder voor zich ziet . . . .

Wat is het warm, ze zou die mantel, die ouwe jas wel uit willen trekken, maar haar jurk is zo verschrikkelijk gescheurd.

Wat geeft dat nou? Ze heeft daar toch altijd mee gelopen?

Even verder is de straat waar ze woont, hier het steegje door, het hoekje om . . . .

Met een schok staat ze stil.

Een verlamdend gevoel schiet haar in de benen . . . .

Wie houdt haar vast op dit hoekje . . . . waarom loopt ze niet verder, recht op die auto af, die vlak voor hun deur staat, vlak voor de deur van hun huis?

Onomstotelijk vast weet Mijntje op dit ogenblik, dat het om

haar te doen is, dat ze hier aldoor naar verlangd heeft en dat ze nù niet dùrft. . . .

Want ze wil opeens niet weg, met vreemde mensen mee, ze wil toch maar liever in deze straat blijven, in dit vuile huis. . . .

Want in dat vuile huis, in deze armoedige straat kent ze iedereen, al is ze dan altijd alleen. Ze wil niet met die vreemde. . . .

Ze kijkt schichtig om zich heen.

Om de auto komt een ophoop van kinderen staan, een geschreeuw en getier breekt los. Iemand rukt aan de deur, een andere jongen slaat op de lampen.

Een mijnheer springt er uit, hij helpt twee dames uitstappen. Iets of iemand geeft haar kracht. Ze loopt langzaam naar de ophoop toe.

De mijnheer duwt de deur van hun huis open en wil de oude vervelozige trap opgaan.

Maar één van de jongens trekt hem aan zijn jasje: „Hé, blijf maar hier, d'r is toch geen mens bove. Kijk, daar hè je Mijntje. . . .”

De mijnheer heeft zich omgedraaid, één van de dames legt een hand op haar arm: „Ken je me nog? Ik ben pas bij je geweest. Kom maar, kind.”

En dan gaat alles zo razend snel, dat Mijntje er de ogen een ogenblik van dicht moet doen.

„Kom maar, Mijntje. Zo heet je toch? Vlug maar, kind, we krijgen zoveel jongens om de auto. Kijk niet zo angstig, we menen het goed met je. Je kent de familie Verdonck toch wel? Wij ook, ze komen je eens gauw opzoeken. . . .”

Ze zit plotseling in die auto, de gescheurde jas hangt over haar arm. . . . Haar zwarte lange haren hangen verward om haar gezicht. Ze kijkt nog een ogenblik door het raampje de straat in.

Eén woord zet zich vast in haar gedachten, dat is daar niet meer weg te krijgen, dat blijft zich eindeloos herhalen.

Moèder . . . . moèder . . . . moèdertje . . . .

„Moeder,” wil ze roepen, maar er komt geen geluid uit haar keel.

Is ze ook doof geworden? Ze verstaat niets van wat al die kinderen aan haar roepen en het moet toch een hard getier zijn om die auto, want die dame houdt haar oren dicht.

Dan slaat de motor aan, de auto schiet met een vaart weg uit de straat. Een jongen zit zeker achterop, want die dame tikt tegen de ruit.

„Zulke kinderen zouden doodvallen,” zegt ze tegen de andere dame.

Amsterdam, Amsterdam, Amsterdam . . . .

Mijntje heeft nog nooit in een auto gezeten, ze kijkt strak en afwezig door de ruit naar buiten.

Soms zegt die ene dame wat tegen haar, ze knikt, maar verstaat het niet.

Amsterdam, Amsterdam, Amsterdam. Straten, pleinen, bruggen, grachten . . . .

Het vliegt alles weg onder de wielen van deze auto vandaan. Het is ongelofelijk warm in die auto, toch staat er een raam open.

Waar gaan ze heen?

Amsterdam ligt achter hen, weilanden, sloten, beesten in die weilanden.

Waar gaan ze toch allemaal heen?

Die ene dame, die al eerder bij haar is geweest, buigt zich even naar haar toe.

„Niet zo bang kijken, Mijntje, dan maak je me verdrietig. Het wordt nu wel goed voor je, kind.”

Ze knikt, ze kijkt even in die ogen boven haar.

Ze knikt nog eens en kijkt weer naar buiten. Het landschap verandert, de weg gaat hevig klimmen, de motor ronkt zwaar en moeilijk.

Duinen, duinen en nog eens duinen.

VI. HIJ ZORGT VOOR U

Met een ruk staat de wagen stil. Mijntje is de laatste die uitstapt.

Die ene dame geeft haar een hand, het is heerlijk dat ze haar een hand geeft, nu gaat er tenminste iets van die vreselijke verlatenheid verloren.

Ze loopt door een geweldige tuin, met zandkuilen en dennebomen er in. Maar ze ziet die nauwelijks.

Ze ziet alleen maar het grote witte huis met ontelbaar veel ramen, het huis waar ze recht op afgaan.

De mijnheer trekt aan de bel, de deur wordt onmiddellijk opengedaan.

Een zuster in blauw en wit staat vlak voor hen.

„Och, ben jij Mijntje? Kom gauw binnen. Wat ben jij lang, jij zult me vast goed kunnen helpen, zeg. Kom maar, beste meid.”

Een arm om haar schouder. Werkelijk om haar schouder? Ze vergeet die vreemde auto, de vreemde weg, het grote angst-aanjagende huis. Want naast haar praat die zuster verder.

„Kom maar, je hoeft niet bang te zijn. Ik wil je juist helpen, ik ben zuster Hannie. Ga maar met me mee. Ik heb wel tienmaal voor het raam gekeken of je er al aankwam.”

Heeft er iemand voor het raam gestaan om te kijken of zij er aankwam?

Ze houdt de adem in, een kleur kruipt langzaam omhoog naar haar gezicht. Ze wil haar hoofd tegen die arm aanleggen, schrikt daarvan en trekt het snel terug.

„Toe maar, kind, dat mag wel, arm, eenzaam schaap.”

„Ja. . . . maar. . . .” hakkelt Mijntje moeilijk. . . . „ik ben. . . . ik ben zo vies, ... zie je. . . .”

„Ja ja, kind, dat ben je ook, daarom gaan we hier juist heen. Kijk es wat een heerlijke badkamer! Ik ga je helemaal wassen. Jazeker, ikzelf, wees maar niet bang. En je krijgt allemaal

schone kleren aan. En niemand zal hier weten hoe je er uitgezien hebt. Kom maar gauw."

Een bad vol water, ze is nog nooit in een bad geweest. Wat schuimt die zeep. Moet er zo op haar rug geboend? Is ze zo vuil? Zuster Hannie knipt een heel eind van haar haar af en wast die haren ook.

Als ze aangekleed is, zet ze haar voor de spiegel.

„Kijk nou es, Mijntje."

Weer kruipt een kleur langs haar gezicht omhoog.

Héden, héden, is zij dat?

Ze strijkt voorzichtig over de witte jurk met bloemetjes, tilt die even op en kijkt naar de rose broek daaronder. Ze heeft ook een onderjurkje aan. En een strik in haar haar.

Ze kijkt nu om, recht in zuster Hannie's blauwe ogen.

En plotseling schiet ze op haar af, knelt twee armen om haar hals. . . . Haar stem stokt vreemd en wonderlijk: „Hoor es, zuster. . . . mag ik, mag ik jou wel een zöen geven. . . .?"

En nu weet zuster Hannie, die hier al zoveel jaren is, niets anders te zeggen dan aldoor dat ene: „Arm klein schaap, arm klein schaap van me."

Nu is het vier uur. Ze hebben allemaal thee gedronken in de grote hal bij de tuindeuren. Het huis is groot en ruim. Er liggen geen kleden op de grond, het is overal schoon en netjes. Mijntje durft haar voeten bijna niet neer te zetten en bijna niet te gaan zitten op die keurige rechte stoelen.

Bruine stoelen zijn het met een groen biesje in de rug.

In een ogenblik tijd staan al de grote meisjes om Mijntje heen.

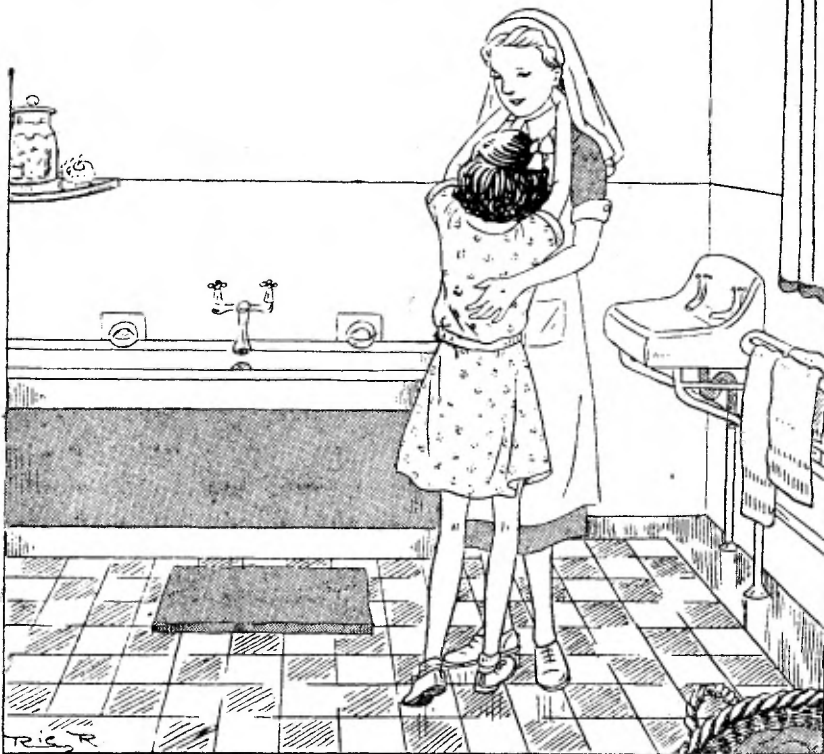
Ze kijkt even naar haar keurige witte jurk en voelt naar haar strik.

Ze weten niet hoe vuil ze is geweest, niemand heeft haar gezien toen ze binnenkwam, al de meisjes waren buiten, omdat het binnen zo warm was.

Zuster Hannie komt er bij staan.

„Henny de Raaf, ga jij es met Mijntje het hele huis bekijken. Het is erg leuk als je het huis, waar je wonen komt, helemaal goed gezien hebt. Dan voelt Mijntje zich hier thuis, net als jullie.”

Henny de Raaf knikt. Ze is een lang blond meisje, nog magerder dan Mijntje. Maar haar gezicht is wit, net of ze heel lang ziek is geweest. Naast elkaar klimmen ze de grote houten trap op naar boven.

Op de linnenkamer is de linnenjuffrouw bezig te strijken.

„Zo, ben jij een nieuw meisje? Kijk, hier liggen al de kleren van het huis, wat een stapels, hè?”

Mijntje knikt zonder wat te zeggen. Het is alles zo netjes. Ze moet daar even van zuchten als ze verder lopen.

Naar de zusterkamer durft ze maar even te kijken, het is zo anders dan thuis.

Thuis . . . .

Ze wordt daar stil van, vergeet te praten tegen Henny . . . .

Thuis en de straat met de kinderen. Josie en Brammetje en vette Teuntje, Piet Glas, Arendje Stoffel en Gerritje Kleefstok . . . . och heden . . . . de straat. Ze wilde nu toch wel even in de straat zijn en de kinderen horen.

„En dit is de slaapzaal van de grote meisjes, daar hoor jij ook bij,” zegt Henny naast haar, „kijk, daar staat jouw bed.”

Mijntje loopt naar dat lage ledikant. Er staan negen van die ledikanten op een rij, keurig netjes opgemaakt. Het hare is zeker net schoon, dat ziet zo wit en helder. Hoe zou het zijn, daarin te slapen, wat zal dat lekker fris ruiken vanavond.

„We hebben allemaal een stoel en een klein kastje, zie je wel, Mijntje? Daar mogen we in opbergen wat we bewaren willen. En ieder heeft een klein stukje aan de muur, daar mag je wat ophangen als je wat hebt.”

„Ik heb niks,” zegt ze, „maar daar hangt al wat bij mij, of is dat van dat andere bed?”

„Nee, dat is voor jou. Grietje de Rijke heeft het laten hangen. Haar moeder was weggelopen, maar die is weer teruggekomen. Verleden week is Grietje weer naar huis gegaan. Ze zei: Ik laat dat plaatje hangen. Als er een nieuw meisje komt, mag ze het hebben.”

Och, dat is aardig. Dat is mooi, dat iemand wat voor haar heeft laten hangen, iemand die ze niet eens kent. Grietje de Rijke . . . . haar moeder is weggelopen, maar weer teruggekomen. Wel erg als je moeder wegloopt. Maar die Grietje

de Rijke heeft toch in ieder geval nog een moeder. Zij niet....
Er staat een Man op de plaat met uitgebreide armen.

„Hij zorgt voor u”, staat er onder.

„Dat is de Here Jezus,” zegt Henny de Raaf, „wist je dat?”

Mijntje knikt: „Weet ik wel. Mijn moeder vertelde altijd uit de bijbel. Maar toen mijn moeder dood was, hoefde het niet meer van mijn vader.”

„Ik wist er niets van toen ik hier kwam,” vertelt Henny, „ik was ook nooit in een kerk geweest. Maar ik heb mijn moeder ook nooit gezien, zie je? Toen ik een jaar was, had ik geen moeder meer.”

„O, nee. . . .?” zegt Mijntje.

Ze zitten samen op het bed en kijken zwijgend om zich heen.

Twee kinderen die weten wat verdriet is en eenzaamheid.

Twee kinderen, die elkaar hier zomaar vinden. Boven hun hoofden hangt die plaat met de Here Jezus er op, met uitgebreide armen. Een heel eenvoudige plaat, die een vreemd meisje daar heeft laten hangen.

Hij zorgt voor u.

Dat staat daar zo gewoon, zo zeker. Net of het nooit anders kan en nooit anders zal wezen.

Mijntje moet toch nog even naar die plaat kijken. Het is mooi, dat die Man op de plaat daar altijd blijft, dag en nacht. En dat die woorden daar altijd blijven staan, dag en nacht.

Hij zorgt voor u. . . .

„Ik vraag morgen aan de meester of ik op school naast je mag zitten, hè?” zegt Henny de Raaf, „vind je dat goed?”

Daar schieten Mijntje de Lange de ogen vol tranen, al wil ze dat niet weten en al bukt ze nu heel gauw om haar veters vast te knopen, die toch heus wel goed stevig zaten.

„Dat doe ik,” zegt Henny naast haar, „we zijn even oud. Hij vindt het vast wel goed, de meester.”

Ze lopen verder de zalen door.

Nu is het ineens niet zo erg, naar die vreemde school te moeten, want nu zal Henny naast haar lopen en ze zullen misschien in de klas naast elkaar mogen zitten.

Ze strijkt even het haar naar achter, voelt naar de strik, hoe die zit.

Is het waar, dat ze vanmiddag nog in de stad liep?

Hij zorgt voor u.

Hier loopt ze nu, schoon en netjes aangekleed. Het lijkt het sprookje van assepoes wel. Assepoes ging later terug. Toen

de klok sloeg, was al het mooie voorbij. Zou zij wel terug willen?

Ze trekt even de schouders samen. Nee, nee, niet weer in die vieze, kale kamer. Niet weer die angst voor vader, als hij thuiskomt met al die nare kerels.

Hier is het goed, hier is Henny de Raaf vlak bij haar, Henny, die ook alleen is, die weet wat het is om alleen gelaten te worden.

Niet meer terug naar. . . . naar alles van vanmorgen, van gisteren. . . .

Maar. . . . wat is dat dan diep in haar? Dat vreemde verlangen, naar de straat, naar de kinderen. . . . naar al die bekende gezichten. . . .?

Ze moet maar proberen daar niet aan te denken. . . .

's Avonds, als ze in bed ligt, kan ze niet slapen.

De ramen van de slaapzaal staan wijd open, overal waar je maar heen kijkt zie je de duinen. Nu gaat de zon onder, de lucht is helemaal rood. Een mooi gezicht is dat. Ze heeft eigenlijk nooit naar de lucht gekeken. In hun straat zijn de huizen zo hoog, daar kun je bijna niets zien van de lucht. Nee, nu niet aan de straat denken. . . .

Het is stil op de zaal.

Alle meisjes slapen al. Ze hebben een poosje liggen praten met elkaar. De zuster is gekomen.

„Nu moeten jullie stil zijn, denk er om, meisjes.“

En de een na de ander is ingeslapen. Ze zijn moe en slaperig van het buiten spelen.

Alleen zij, Mijntje, slaapt niet.

Het is toch wel heerlijk hier te liggen en niet alleen te zijn. Henny slaapt twee bedden verder, ze zijn al een beetje vriendinnen geworden.

Het is heerlijk zo'n schoon bed te hebben, het ruikt zo fris en helder.

Als Ria's moeder haar nu eens zag en Ria zelf. . . . nu moesten ze haar zien, nu ze er schoon en netjes uitziet.

Wat zou vader nu doen. . . .? Nou wordt ze niet meer geslagen, ze hoeft niet meer bang te zijn als hij dronken is.

Waarom huilt ze dan nu?

Omdat ze zo graag net als Ria wil zijn? Omdat ze zo graag een moeder en een vader wil hebben, die een beetje om haar geven?

Een klein beetje hoeft het maar.

Als ze maar es één keer tegen haar zeiden: „Ha, Mijntje, kom es bij vader. . . .”

Och, wat zou dat verschrikkelijk mooi zijn. . . . ze moet nu niet huilen. . . . Ze zijn allemaal even lief voor haar geweest en Ria's moeder komt haar opzoeken, Ria komt misschien wel mee.

Dat heeft zuster Hannie ook gezegd. Die is daarstraks op de zaal wezen kijken, toen ze allemaal gewassen en uitgekleed waren.

„Hebben jullie al gebeden?” vroeg ze. „Ik kom even zelf kijken, omdat je vannacht voor het eerst hier slaapt, Mijntje. Dat doe ik altijd bij de nieuwelingetjes. Allemaal voor jullie bedden, kinders.”

Ze zijn allemaal neergeknield, ieder voor haar ledikant. Ze schrok er eigenlijk van, maar dat wou ze niet weten. Ze is ook gauw neergeknield voor haar bed, net als de anderen.

En ze wist zo gauw niet wat ze bidden zou. Ze heeft maar gebeden wat moeder haar leerde toen ze klein was:

„Ik ga slapen, ik ben moe”.

Toen ze haar ogen opendeed, stond zuster Hannie vlak naast haar.

„Zo, beste meid, nu maar gauw in bed. Je hebt een mooie

plaat boven je ledikant hangen. Daar moet je maar veel naar kijken."

Nu ligt ze hier en als ze omhoog kijkt, ziet ze de Man staan vlak boven haar. De Here Jezus met Zijn wijdopen armen. Het is net of Hij aldor zegt: „Kom maar, klein schaap. . . .” net als zuster Hannie zei.

En dan toch tranen? Zij, Mijntje. . . .??

Ze doet haar ogen dicht, ze is moe van al dat nieuwe vandaag. . . .

„Hij zorgt voor u. . . .” denkt ze nog en weer. . . . „Hij zorgt voor u. . . .”

Ze moet geslapen hebben, want als ze met een schok wakker schrikt, is het donker op de zaal.

Heeft ze gedroomd? Waar is ze opeens zo helder wakker van?

Hoor, daar is het weer, een vreemd geluid, vlak bij haar.

Net of er iemand huilt en niet wil. . . .

Ze zit dadelijk recht overeind in bed.

Ze is gewend om licht te slapen en dadelijk wakker te zijn. Ze is immers altijd bang geweest dat vader onverwacht zou thuiskomen.

Hóór, daar is het weer. . . . het is vlak bij haar, in het bed naast haar. Dat kleine meisje, op wie ze eigenlijk niet erg heeft gelet, omdat ze zo stil was en helemaal niks tegen haar zei. Hoe heette ze ook weer?

Rietje. . . . Rietje. . . . ja, ja, Rietje van Dalen. . . . misschien heeft ze pijn.

Stil maar, daar ben ik al. . . . is er iemand die verdriet heeft?

Dit is Mijntje de Lange, die veel verdriet gewend is, maar geen verdriet kan zien van een ander. Dit is Mijntje, die een buurjongetje uit het water heeft gehaald op een winter en toen zelf bijna is verdronken. Dit is Mijntje, die eens een hond helemaal naar huis heeft gedragen, omdat een kar over zijn

poot was gereden en niemand er wat aan deed.

Stil maar, stil maar, hier ben ik al . . . .

Ze zit op de rand van het bed naast haar, het snikken houdt op.

„Wat is er? Zeg het maar, zeg het echt maar tegen me. Heb je pijn?”

Een klein donker hoofd duikt diep in het kussen . . . .

„Nee . . . . nee . . . . ik kan niet slapen, ik ben zo alleen . . . . ik ben altijd alleen . . . .”

„Ja . . . . o . . . . já . . . .” zegt Mijntje . . . . Nu moet ze even slikken . . . . want dit begrijpt ze . . . . dit begrijpt ze zo goed . . . . àltijd alléén . . . . àltijd alléén . . . .

Ze steekt aarzelend een hand uit naar dat donkere hoofd.

„Ja . . . . ja,” zegt ze weer . . . . „ja, stil maar, hoor. Ben je hier allang?”

„Gisteren pas, mijn moeder heeft me zelf gebracht. Toen is ze weggegaan. En ik hoorde nog net dat ze zei: Ziezo, van die lastpost ben ik af.”

Het snikken wordt wilder.

Je moeder, denkt Mijntje . . . . als je moeder dat zegt. Ze voelt zich opeens rijk en gelukkig, omdat zij een andere moeder gehad heeft. Een moeder, die ze nooit meer vergeten zal. Het is donker op de zaal en die Rietje kent haar immers toch niet . . . . Daarom durft ze nu wel haar arm om die schouder te leggen.

„Stil maar, hoor, stil maar. Schuif een beetje om. Ik kom naast je. Dan horen wij toch een beetje samen, hè? Ik . . . . ik ben ook een beetje alleen. Kom maar, hoor. Misschien mag het wel niet, samen in een bed, maar voor één keertje dan maar, hè? Ik heb ook nooit bij iemand geslapen. Ja, één keer op een zolder met Ria . . . . Zal ik dat eens vertellen?”

Rietje van Dalen luistert.

Het is heerlijk, dat hier iemand naast haar is, die tegen haar praat. Het neemt dat verdriet een beetje weg.

Ze drukt zich dicht tegen Mijntje aan.

Ze kent dit meisje nauwelijks, ze heeft niet erg op haar gelet, maar wat hindert dat? Ze voelt haar arm om haar schouder, dat troost haar zo.

„Het is verschrikkelijk, altijd alleen te zijn. . . .” zegt Rietje.

„Ja. . . . ja. . . . maar hoor nou es, hoor nou es even. . . . Dat heb ik ook altijd gedacht, maar dat is toch echt niet waar. Echt niet, hoor. Heb je die plaat boven mijn bed wel gezien? De Here Jezus staat er op. Heb je gelezen wat er onder staat? Moet je dat morgen eens lezen.

Hij zorgt voor u, staat daar. Mooi is dat, hè?

Dat vergeet ik nooit meer. Ik wist het wel, hoor, van de Here Jezus, mijn moeder heeft me er dikwijls van verteld, maar ik dacht er nooit aan.”

„Mijn moeder vertelde er nooit van,” zegt Rietje met een zucht. . . .

„Nee. . . . maar nou doe ik het toch? En wacht es, ik weet nog veel meer, van de stal. . . . weet je dat? Van het kleine kindje, dat daar geboren werd, weet ik ook nog wel. Zal ik dat es vertellen? Kan ik best. . . .”

Ze schuiven dicht tegen elkaar aan.

Rietje van Dalen vergeet haar verdriet, ze luistert ademloos naar het vertellen van Mijntje de Lange.

„Is het echt waar?” vraagt ze telkens, „echt waar, Mijntje? Weet je het zeker?” In het donker knikt Mijntje ernstig.

„Ja. . . . ja, ik weet het zeker. Ik dacht dat ik het allemaal vergeten was. Maar nou ik het jou vertellen wil, nou weet ik alles weer. Wat is dat mooi, hè Rietje. . . .?”

De wind steekt op buiten, ze voelen die langs hun warme gezicht. Een bliksemstraal schiet langs de lucht.

In de verte onweert het zachtjes.

Schuin boven die twee hoofden hangt de plaat met die Man er op. Die Man met uitgebreide armen.

Hij zorgt voor u, staat daaronder.

VII. HET NIEUWE LEVEN³

Mijntje begint aan haar nieuwe omgeving te wennen. Ze heeft twee vriendinnen. Dat zijn Henny de Raaf en Rietje van Dalen.

's Avonds, als het donker is en ze niet meer mogen praten, fluisteren ze samen nog een hele poos.

Rietje en Mijntje. Aan de andere kant tilt Henny soms even haar hoofd van het kussen en steekt een hand op. Iets roepen durft ze niet, want als de zuster het hoort, krijgt ze straf. Mijntje vertelt van haar straat en de burens en de kinderen. Ze vertelt van al haar tochten door de stad.

En Rietje op haar beurt vertelt van het steegje, waar ze heeft gewoond, van haar vader, die overreden is. Over haar moeder praat ze bijna nooit.

Mijntje begrijpt het wel. Er zijn dingen waar je niet over praten kunt.

Zo worden die twee echte vriendinnen.

„Als we later groot zijn,” zegt Rietje, „gaan we dicht bij elkaar wonen.”

Mijntje went er aan, netjes aangekleed te zijn. Het is heerlijk, zo buiten te lopen en op school niet raar aangekeken te worden.

Ze hebben een aardige meester, ze mocht dadelijk naast Henny zitten.

En toch. . . . toch is daar diep in het hart van Mijntje een vreemd en wonderlijk verlangen. Ze weet zelf niet goed waarnaar.

Ze verlangt niet terug naar het vreselijke thuis dat ze gehad heeft en toch kan ze de straat en de kinderen en alles van vroeger niet vergeten.

Als het 's avonds donker en stil is op de slaapzaal, dan moet ze de ogen stijf dichtknijpen, omdat ze anders aldoor

de jongens en de meisjes ziet staan bij de auto, die haar heeft weggehaald.

Overdag denkt ze er bijna niet aan. Er is zoveel te doen. Als ze thuiskomen van school is het halfvijf. Dan gaan ze de zusters helpen om op de kleuters te passen. Ze kan goed vertellen aan de kleintjes. De kleuters spelen in een grote zaal als het regent en anders spelen ze buiten. Er is altijd wel wat te doen.

Het is ook heerlijk, goed eten te krijgen. Ze wordt dikker en krijgt ronder wangen.

Op een middag als ze bezig is aan de kleuters te vertellen, komt zuster Hannie binnen. Ze gaat achter haar staan en blijft even luisteren.

Dan legt ze een hand op Mijntje's arm: „Er is bezoek voor je, Mijntje.”

Een vreemde schrik schiet haar in de benen, diezelfde schrik van de middag dat de auto er was. Ze kan niet voor- of achteruit en kijkt wit en geschrokken naar zuster Hannie.

„Beste kind, daar hoef je toch niet van te schrikken. Er gebeurt niets met je. Je vader is er en die wilde je graag even zien. Kom maar mee.”

Ze krijgt nu toch weer de macht over haar voeten.

„Here Jezus,” bidt ze onder het lopen angstig en gejaagd, „laat hij me niet meenemen. Laat hij me niks doen en me niet meenemen.”

Zuster Hannie brengt haar naar het wachtkamertje.

„Zo Mijntje, als je vader nog graag wil zien waar je slaapt en eet, mag je hem dat zelf laten zien.”

Nu zijn ze daar met zijn beiden en weten niet wat te zeggen. Vader ziet er tamelijk netjes uit. Hij durfde zeker zo slordig niet hier te komen.

„Zo,” zegt hij eindelijk.

„Ja,” zegt Mijntje.

En dan is het weer stil. Ze weten zelf niet goed wat ze met die woorden bedoelden.

Ze blijft dicht bij de deur staan. Diep in haar hart leeft die angst dat hij haar mee zal nemen en terug zal brengen naar huis.

Maar hij is gelukkig niet dronken.

„Heb je hier goed eten?”

Ze knikt en kijkt door het raam naar buiten.

„Ik vind het wel goed, dat je hier bent, heb ik tenminste geen zorg ergens over. Ik ben nou bij de buurvrouw.”

Ze komt naar de tafel toe en haalt verlicht adem: „Bij welke buurvrouw dan?”

„Vrouw Keizer, die zorgt voor me.”

„Ja . . . ” zegt ze weer.

„Laat me even kijken waar je bed staat en waar je eet. Zei die juf dat niet?”

Ze geeft geen antwoord, maar gaat de gang in. Ze lopen naast elkaar op de trap en weten weer geen van tweeën wat ze zeggen moeten.

Op de slaapzaal staat Mijntje stil bij het bed.

„Hier slaap ik.”

Hij knikt, kijkt naar de stoel en het kastje. Hij kijkt ook naar de plaat boven het bed.

„Van wie is dat?”

„Ook van mij.”

Ze staan daar samen naar te kijken, naar die Man, naar die woorden.

„Hij zorgt voor u”.

„Je moeder geloofde daar ook aan . . . .”

Mijntje's hand klemt zich stevig om de rand van het bed, haar mond trekt samen. Ze spert de mond wijd open en kijkt recht uit het raam.

Achter elkaar aan lopen ze de slaapzaal uit naar de grote hoge gang.

Als vader weggaat, staat plotseling zuster Hannie weer bij hen.

Is ze aldoor in de buurt gebleven? Ze heeft haar toch niet gezien.

Ze staan samen op de stoep als Mijntje's vader weggaat.

„Besjoer,” zegt hij en dan kijkt hij niet meer om.

„Kom maar,” zegt zuster Hannie, „de kleuters wachten op je. Je was net midden in je verhaal. Joosje wou het verder vertellen, maar dat wilden ze niet. Kom maar gauw.”

Het is goed als er iemand op je wacht. Rietje is er ook, die komt al op haar af. En Henny even later ook.

Het is goed als ze op je wachten, als ze naar je toekomen, dan is er geen tijd om te huilen, of aan je vader te denken, die blij is dat je weg bent.

Twee dagen later komen Ria en haar moeder op bezoek. Ze gaan door alle zalen en kamers, ze mogen in de grote zitkamer gezellig theedrinken.

Ria heeft een leesboek voor haar meegebracht, het is nieuw en ze mag het houden.

Moeder praat met de zusters en Mijntje mag met Ria buiten gaan kijken in de grote tuin. Ze klimmen samen op een hoge heuvel.

„Wat is het hier mooi,” zegt Ria, „en wat heb jij een mooie jurk aan. Veel mooier dan de mijne. Ik wou dat ik zo'n fijne had.”

Ze zitten naast elkaar op het duin. Het helmgras prikt een beetje tegen hun blote benen. Het is waar, Mijntje ziet het zelf ook, haar jurk is mooier. Hoe is het mogelijk, dat zij er mooier uitziet dan Ria. . . . Wie had dat ooit kunnen denken. Ze ziet Ria's moeder voor de open tuindeuren staan.

Ze slaat plotseling de ogen neer, ze wil Ria's moeder daar niet langer zien staan. Ze moet ook weer aan vader denken,

vader in het wachtkamertje en boven op de zaal.

Ria kijkt omhoog langs al die grote mooie ramen.

Ze legt de handen samen om de knieën.

„Ik wou dat ik zo'n fijne slaapkamer had,” zegt ze, „waar je aldoor de duinen zien kunt. Net of je altijd met vakantie uit bent, hè?”

Mijntje geeft geen antwoord. Ze plukt een paar lange sprietten van het helmgras af en kauwt daarop. Haar gezicht met het zwarte haar lijkt opeens een beetje oud en haar zwarte ogen kijken wat verdrietig de grote tuin in.

Ria kijkt verschrikt opzij. Ze schrikt even van die grote verdrietige ogen naast haar.

Ze schuift dichterbij Mijntje toe.

„Moet je horen, zeg. Eigenlijk mag ik het nog niet vertellen, maar ik doe het toch maar. Weet je wat moeder aan de zuster vraagt daar in de kamer? Of jij es een keer van Zaterdag tot Maandag bij ons logeren mag. Dan mag je bij mij slapen. Zou dat niet leuk wezen? Dat ene meisje met dat blonde haar zei daarstraks, dat je zo mooi vertellen kon. Ga je mij dan ook es wat vertellen? Nou, zèg dan wat!”

Een kleur is langzaam naar Mijntje's gezicht gestegen.

„Jij. . . .” zegt ze, „jij. . . . bent een schàt. . . .”

En daar heeft Mijntje een woord gezegd, dat ze nog nooit gezegd heeft. Haar gezicht wordt dieproud van verlegenheid. Ze springt overeind: „Schiet toch op, meid, we moeten al lang weer naar binnen.”

Het klinkt een beetje stug, een beetje ruw opeens.

Ria loopt achter haar aan. Ze begrijpt het niet helemaal, maar zoveel begrijpt ze er wel van, dat Mijntje er blij mee is.

VIII. HEIMWEE

Nu volgen er vervelende weken, want zuster Hannie is ziek. Ze heeft een zware kou gevat en moet voorlopig in bed blijven. Als je langs haar deur gaat, hoor je haar hoesten. Mijntje vindt dat erg. Zuster Hannie is nu eenmaal háár zuster, die haar met open armen heeft ontvangen. Die 's avonds bij haar bed stond en die wist, dat ze verdriet had toen vader geweest was.

Het lijkt zo leeg en saai nu ze zuster Hannie's gezicht niet meer ziet bij het bijbellezen, bij het naar bed gaan, bij de grote beurten in de badkamer.

Ze ligt 's avonds lang wakker en gaat weer verlangen naar de straat, háár straat met al de bekende kinderen. Wat doet Pietje Glas en waar is Arend Stoffel met Gerritje Kleefstok? Zou zijn kleine witte hondje nog leven? Eigenlijk is die hond zwart, omdat hij nóóit gewassen wordt, maar toen hij kwam was hij wit.

Buurvrouw Gerritsen, die haar wel eens een koekje gaf, zou ze ook nog wel es willen zien.

Ze denkt elke avond in bed: ik kan het niet meer uithouden, ik moet naar de straat. Zou ik het tegen Rietje zeggen? Misschien helpt dat een beetje. Maar ze zegt het nooit en elke morgen is het over. Dan eten ze, horen hoe het met zuster Hannie is, en gaan naar school. Daar is altijd wat te lachen en te praten.

Maar 's avonds in bed, dan begint het weer. . . .

Het is nu lang zo warm niet meer, de dagen worden korter, het is alweer vroeg donker.

Op een middag zitten ze in school en hebben schrijfles.

„Nu moeten jullie es allemaal je naam in schoonschrift op een vel papier zetten. Dan zullen we es kijken wie daar het hoogste cijfer voor krijgt. Helemaal voluit je naam zetten, hoor,“ zegt de meester.

Mijntje buigt zich diep over haar vel papier. Er komen al gauw rapporten en het zal leuk zijn, een mooi cijfer te hebben. Er zijn kinderen met prachtige lange namen. Johanna . . . en Antoinette . . . en Wilhelmina.

Haar naam is maar kort.

Mijntje . . . Mijntje de Lange . . . maar ze heet naar haar moeder. Het is heerlijk dat ze naar moeder heet, het is altijd of ze iets van moeder bij zich heeft.

Moeder . . .

Och, ze zou nog één keer naar de straat willen, haar straat... ze zou nog één keer in de kamer willen wezen, die kamer waar moeder . . .

Ze is klaar met schrijven en kijkt hunkerend naar buiten.

De straat en al de kinderen weer, ze wil de jongens weer zien en de meisjes. Ze zou nog één keer met ze rond willen dwalen door al de straten, arm in arm met de meisjes. Wat hebben ze vaak plezier gehad. En dan zou ze even naar de kamer van moeder willen . . . misschien woont daar nu een ander in.

„Blaadjes aan de linkerkant van de bank, jongens en meisjes.”

Ze mogen even lezen en de meester geeft cijfers. Henny de Raaf en Willy Roos hebben de mooiste cijfers. Ze mogen om vier uur allemaal het blaadje mee naar huis nemen.

Buiten op de speelplaats staan ze in een groep bij elkaar en bekijken elkanders blaadjes.

Wat kan die Henny de Raaf mooi schrijven. Willy Roos ook, die heeft maar een halve punt minder.

Willy Roos woont ook in het huis.

Mijntje kijkt naar het blaadje van Henny: „Mooi, zeg. Fijn dat jij een plaat hebt. Hang je hem op?”

Willy Roos buigt zich over het blaadje van Mijntje.

„Bah,” zegt ze en trekt haar neus op, „jij kunt helemaal niet

mooi schrijven. En wat een lelijke naam vind ik dat. . . . Wie heet er nou Mijntje. . . .”

Een razende drift schiet in Mijntje omhoog, op hetzelfde moment heft ze een vuist op en slaat Willy Roos midden in haar gezicht.

Een getier breekt los.

„Je bloedt, Willy,” roept iemand. . . .

En plotseling neemt Mijntje de benen, ze rent het plein af. Ze ziet nog net dat de meester de hoge stoep afkomt. Ze hoort ook nog dat iemand roept. Ze luistert niet, ze luistert nergens meer naar. Ze holt zonder om te zien de weg af, een straat in, een hoek om. Weg, wèg, hier vandaan. Wie kan zo lopen als Mijntje de Lange? Zo is ze eenmaal weggehoud uit het huis van Ria Verdonck.

Ze holt voort, voort naar de grote weg, die naar Amsterdam gaat, ze weet best dat die weg naar Amsterdam gaat. Een razende drift doet haar handen trillen. Ze holt niet weg van angst, laten ze maar niet denken dat Mijntje bang is om die klap die ze gegeven heeft en om dat bloed. Als die lelijke meid hier was, zou ze haar nog eens zo hard op haar gezicht willen slaan. Laten ze niet denken, dat ze van bangheid is weggelopen. Ze is niet bang, van niemand, van geen honderd Willy's en van geen duizend mensen, van geen agent en van geen zusters. . . . Zusters?

Zuster Hannie. . . .

Ja, als die er was. . . . maar die is tòch ziek, die heeft haar ook alleen gelaten.

Ze holt verder, al verder langs de weg die naar Amsterdam gaat. Ze wil naar haar straat, naar haar straat, naar de kinderen. Die vinden haar naam niet lelijk, die praten daar niet over. En ze wil naar de kamer van moeder. . . . ze wil nooit en nooit meer terug. . . . Hollen dan, want ze kunnen haar wel achterna komen. Die meester kan haar wel achterna komen, als hij weet waar ze is heengegaan. Ze moet eigen-

lijk niet op die grote weg hollen,
daar vinden ze haar zo.

Die kleine zijweg maar, lopen
dan. . . .

Maar haar zij begint te steken en ze
moet wel even langzamer gaan.

Ze is warm van het lopen, al is het
buiten helemaal niet warm. Zou
het ver wezen naar Amsterdam?
Met die auto was het een heel eind
rijden. Ze kan lang lopen, niemand
weet hoe lang ze lopen kan. Ze be-
gint weer te draven. Och heden,
daar komt een agent. Maar die
kijkt niet naar haar. In wat voor een
dorp is ze hier?

Er spelen jongens en meisjes in het zand, ze knielt daar bij neer. Dat zijn jongens en meisjes zoals bij haar in de straat.

Maar ze houden verbaasd op met spelen en jouwen haar uit. „Die meid heb een mooie jurk an, jonges en een strik in d'r haar. Maak dat je wegkomt, anders ken je een klap krijgen met die stok.”

Ze gaat verder. Ja, natuurlijk, nou heeft ze een mooie jurk aan. . . .

Ze krijgt honger. . . . Ze staat stil voor een bakkerswinkel, maar loopt weer door. Hoe laat is het nou, het wordt al een beetje schemerig buiten.

Hoe heet dit dorp en hoe komt ze nou in Amsterdam? Ze loopt het dorp weer uit en komt opnieuw op een grote weg. Maar ze kan niet altijd blijven hollen en daarom slentert ze mistroostig verder. Een vreemde nevel daalt op het land. De koeien zijn nog buiten, het is of ze in het water staan. Lange mistsluiers lopen over het land. Ze trekt de schouders samen. Zou ze hier even gaan zitten? Ze zit langs de kant van de grote weg, dicht bij de sloot. Zo zien ze haar niet. Er komt een gevoel van grote eenzaamheid in het hart van Mijntje de Lange.

Haar razende drift is verdwenen, haar handen trillen niet meer, ze zit klein en in elkaar gedoken aan de kant van de weg.

Ze heeft zo'n honger. Nu is er niemand meer die iets om haar geeft.

Ria is niet meer bij haar geweest en vader niet. De meester op school zal wel woedend op haar zijn. In het huis zal ze wel niet meer terug mogen komen, nu ze weggelopen is.

In de straat, in háár straat zal ze ook wel niet komen, zo ver kan ze niet lopen. En op een wagen springen durft ze niet. Als ze haar eens pakken en weten dat ze weggelopen is.

Moet ze hier blijven zitten, hier aan de kant van de weg? Nee, nee, ze moet verder, het wordt hier zo stil en donker.

Ze is nooit bang geweest buiten, maar nu wordt ze bang. Van iedere man die voorbijgaat denkt ze, dat hij haar pakken zal en meenemen naar de politie.

Als ze haar grijpen, zal ze wel naar het politiebureau moeten. Daar heeft ze wel eens meer een nacht gezeten, omdat ze gestolen had. Misschien moet ze wel naar de gevangenis. Vroeger nam ze de benen en vluchtte naar huis en verstopte zich in bed op zolder. Dan vonden ze haar niet.

Maar nou heeft ze geen huis meer, ze heeft niets meer en niemand.

Zuster Hannie zal ook wel niets meer van haar willen weten, die zal ook wel vreselijk kwaad zijn.

Ze loopt verder, almaar verder. Soms kijkt ze schichtig achterom.

Als er iemand aankomt, probeert ze flink rechtop te lopen en een beetje te zingen.

Soms kijkt er iemand om, die haar voorbijfietst. Ze denken misschien: wat loopt dat kind daar nog laat op de weg. Ze ziet er toch netjes uit.

Maar niemand vraagt wat aan haar.

Het is nu helemaal donker. Hoe lang heeft ze gelopen en hoe lang heeft ze daar aan de kant van de weg gezeten?

Ze moet nog even uitrusten, ze kan onmogelijk verder. Ze is dat gesjouw langs de straten ook niet meer gewend.

En ze heeft zo'n honger.

In het huis zullen ze nu wel gegeten hebben.

Ze zal wel nooit meer in het huis mogen komen. Dat is haar eigen schuld. Ze is zelf weggelopen. Ze zal wel nooit meer op dat lekkere schone bed mogen slapen. Ze wou dat ze daar nu op lag en slapen mocht, heel lang slapen mocht.

Dat bed ja . . . en die plaat daarboven . . .

Nu moet ze aldoor aan die plaat denken. Die plaat hangt daar, maar zij ligt daar niet onder.

Die Man staat daar en zij kan Hem niet zien.

„Hij zorgt voor u”, staat daar en zij kan het hier niet lezen.
Hij zorgt voor u. . . . vader stond er naar te kijken.

„Je moeder geloofde daar ook an,” zei hij en toen ging hij weg.

„Moeder. . . .” zegt ze zachtjes. . . . Waar is haar boosheid en razernij? Waar is haar drift gebleven. . . .?

Hij zorgt voor u. . . .

„Here Jezus,” zegt ze zachtjes. . . . „ik wou dat ik het maar niet gedaan had. . . . Kunt U nou ook nog voor me zorgen? Op die weg hier. . . .?”

Ze zakt neer tegen de wegkant, ze heeft zo'n vreselijke slaap. Als ze nu heel even haar ogen dichtdoet en uitrust, dan kan ze straks weer verder lopen.

Het donker buiten wordt dichtter. De weg wordt stiller. Er komt bijna geen fietser meer langs en wandelaars helemaal niet meer.

Alleen een enkele auto boort zijn lichten het donker in.

Even schrikt ze wakker van het geraas van een motor, dan slaapt ze weer in.

In de verte loeit een koe, dat klinkt een beetje klaaglijk zo in de avond.

Maar ze hoort het niet. . . .

IX. OPEN ARMEN

Een hand grijpt haar plotseling beet.

Met een schreeuw van schrik vliegt ze overeind en wil het op een lopen zetten. Maar die hand houdt haar stevig vast.

Als ze geschrokken omhoog kijkt, ziet ze recht in het gezicht van een agent.

„Staan blijven.”

Ze staat stokstijf voor hem. Ze weet wel, met een agent valt niet te spotten.

„Hoe heet jij?”

Het is niet de eerste keer dat Mijntje haar naam tegen de politie zeggen moet. Ze heeft dat nooit zo erg gevonden. Waarom schaamt ze zich dan nu?

Ze buigt haar hoofd en kijkt naar het wegdek.

„Mijntje de Lange.”

„Zo. En je bent vanmiddag weggelopen bij de school vandaan? Je hebt een meisje een slag in haar gezicht gegeven? En je hoorde naar het witte huis op de Duinweg te gaan, nietwaar?”

Opnieuw trekt een verlamdende schrik haar door de benen. Een valse kleur maakt haar gezicht oud en moe.

Die agent weet alles en zal haar nu meenemen. Dit is het einde. Ze komt in de gevangenis en zal het huis en zuster Hannie en Ria en Henny en Rietje nooit meer terugzien.

Ze geeft geen antwoord, ze vergeet helemaal om hier antwoord op te geven.

„Geef antwoord,” zegt die stem boven haar. „Je bent weggelopen?”

Ze knikt alleen en laat het nu maar gaan.

Ze duikt in elkaar en beweegt zich dan niet meer.

„Ga hier achter op die fiets zitten.”

Ze kijkt een secondelang snel om zich heen. Kan ze nog weggelopen?

Ze zucht even. Ze weet wel, dat is uitgesloten. Weglopen voor een agent op een fiets is onmogelijk. Al zou ze kunnen weggelopen een zijstraat in, dan fluit hij dadelijk op die kleine schrille fluit. Er is onmiddellijk een andere agent die dat fluitje kent.

Ze zit achter op de fiets, ze rijden door het donker van de avond. Of is het al nacht?

De fietslantaarn geeft een valse schijn langs het asfalt van de

weg. De agent rijdt zo ontzettend hard. Als ze zich nu van die fiets laat vallen, valt ze dood. Ze kan zich nu dood laten vallen. Dan komt ze niet in de gevangenis, dan is het allemaal voorbij. Waarom laat ze zich niet van die fiets vallen?

Waarom ziet ze aldoor die plaat boven haar bed en die Man met zijn uitgebreide armen?

Hij zorgt voor u . . . . Hij zorgt voor u . . . .

Zou dat waar zijn? Altijd? Nu ook hier op die fiets? En straks in de gevangenis? Zou je dat mogen vragen, hier . . . . achter op die fiets? Het staat toch op die plaat boven haar bed? Het staat toch in de bijbel? Zou ze 't werkelijk mogen vragen hier op die vreselijke fiets achter die zwarte rug van de agent?

Mag dat wel, nu ze alles verkeerd heeft gedaan?

Ze doet het maar . . . . ze doet het maar in deze vreselijke avond . . . . of vreselijke nacht. Ze doet het maar achter die harde rug van die agent. Ze doet het maar hier in die vreselijke eenzaamheid.

„Here Jezus, Here Jezus, laat me niet alleen, ik ben zo bang, ik ben zo vreselijk bang. . . .”

Begint de weg te klimmen?

Ze spert plotseling de ogen wijd open.

Wat is dit? Zijn ze hier op de weg naar het huis, zijn ze werkelijk hier op de weg naar het huis?

Nu moet ze het zeker ook eerst nog tegen de zusters zeggen. Natuurlijk, die moeten toch weten, dat ze gevonden is. Die hebben natuurlijk die agent gestuurd. Dat snapt ze nu wel.

Och nee, ze kunnen nu beter maar doorrijden. Nee, nee, niet eerst naar het huis.

„Stap maar af,” zegt de agent.

Het huis ligt groot en donker in de duinen. Alleen beneden brandt een licht in de wachtkamer.

Vóór ze bellen doet zuster Jansje de deur open.

Ze neemt Mijntje bij de hand, brengt haar in de wachtkamer

en doet de deur weer dicht. In de gang praten ze daarna samen.

Als een schuwe vogel zit Mijntje op een stoel.

En dan hoort ze de deur slaan, door de open ramen ziet ze de agent weggaan. Hij springt op de fiets en verdwijnt in het donker.

Een kleur trekt omhoog naar haar gezicht.

Wat is dit? Wat betekent dat? Ze staat naast haar stoel en kijkt door het raam. Maar ze duikt snel in elkaar als zuster Jansje weer binnenkomt.

„Zo,” zegt ze, „dat is wat moois. Het is nog nooit gebeurd dat hier iemand is weggelopen. En dan Willy zo te slaan. En een agent aan de deur. Het is prachtig. Vanmiddag is Ria's moeder geweest om te vragen of jij kwam Zondag. Die vond het ook prachtig, dat begrijp je zeker wel.”

Ze zit weer schuw in elkander gedoken en weet niets te zeggen.

Ria's moeder? Ook dat nog.

Ze durft niet opkijken.

„Hoef ik niet mee met die agent?” wil ze vragen, maar ze doet het niet.

„Ga maar eens mee,” zegt zuster Jansje, „zuster Hannie heeft gezegd, dat je dadelijk bij haar moest komen, zo gauw je thuis was.”

Weer schiet die verlamme schrik haar in de benen.

Nu naar zuster Hannie?

Dat is het ergste wat gebeuren kan. Ze kan er niet heengaan, ze durft niet.

Ze kan wel schreeuwen van verdriet en narigheid.

Ze wil roepen, hier in het donker van de avond of van de nacht: „Ik ga niet naar zuster Hannie, ik ga niet.”

Maar er komt geen woord uit haar keel. Het is of die dichtgesnoerd is.

Ze loopt achter zuster Jansje aan de grote hal door. Ze wilde

wel, dat die hal nog honderd keer groter was, en die trap, die ze nu opgaan, honderd keer hoger. Zo hoog dat ze nooit boven kwamen en altijd maar zo moesten blijven klimmen, eindeloos, eindeloos.

Want ze wil niet naar zuster Hannie, ze kan toch zó niet bij zuster Hannie komen.

Maar die trap is niet eindeloos en de gang boven is niet eindeloos. Hier is de deur van zuster Hannie's kamer.

Een korte klop.

„Ja,” zegt een stem aan de andere kant.

En dan staat Mijntje in de kamer. Achter haar rug hoort ze de deur dichtslaan. Ze kijkt schuw achterom. Zuster Jansje is weggegaan.

Er gebeurt iets vreemds. Een drift rijst in haar omhoog. Ze kijkt nog eens schuw de kamer rond, ze zou iets willen pakken en tegen de grond slaan, zo dat het in duizend stukken uit elkander spatte.

Daar staat ze, Mijntje de Lange.

„Kom es bij me, Mijntje.”

Die stem van zuster Hannie is niet hard, ook niet vriendelijk. Ze loopt langzaam op het bed toe. Een duizeling trekt door haar hoofd.

„Ga es even hier bij me op de stoel zitten, kind. Ik heb aldoor liggen luisteren of je al thuiskwam. Je moet me nu eerst alles maar eens vertellen.”

Die drift en woede zijn plotseling verdwenen. Ze durft wel even opzien naar het gezicht voor haar.

Als zuster Hannie maar een hand uitstak. Maar dat doet ze niet. Natuurlijk doet ze dat niet.

Is er dan nergens een hand, een arm? Weet dan niemand hoe verschrikkelijk alleen ze is? Ze is altijd alleen geweest, altijd alleen. . . .

Wie zei dat toch. . . . wie was dat ook weer. . . .?

„Mijntje, heb je Willy in haar gezicht geslagen?”

Haar gezicht trekt hard en stug.

„Ja,” zegt ze.

„Heb je daar geen spijt van, kind?”

Ze geeft geen antwoord.

Weer die wonderlijke woede en drift. Laat Willy es hier komen, ze zal haar weer op haar gezicht slaan, want die heeft gezegd. . . . die heeft gezegd. . . .

Ze zal. . . . ze zal. . . . Haar harde kleine vuisten ballen zich, weer kijkt ze schuw in de kamer rond. Weer zou ze iets willen grijpen, willen stukgooien. . . .

Het blijft stil in de kamer. Zuster Hannie heeft het moeilijk.

Dit kind dat haar is toevertrouwd. Dit kind dat wegloopt en slaat en geen spijt heeft!

Ze moet naar die twee kleine vuisten kijken, naar die driftige mond, naar die grote zwarte ogen.

Dat kind, dat daar vecht in stilte. . . .

Een kind, dat weet wat eenzaamheid is en verlatenheid. . . .

Zuster Hannie's eigen jeugd komt vlak voor haar staan. Ook zij weet wat eenzaamheid en verlatenheid is.

Ze ziet zichzelf op eenmaal zitten in het weeshuis, waar ze is groot geworden. Een norske oom had haar gebracht, hij gaf haar een hand, ging weg en keek bij de deur niet eens meer om.

Ze ziet zichzelf weer zitten in een hoekje, zielig alleen. . . .

Ze steekt een hand uit en legt die over die kleine gespannen vuist.

„Kind toch, vertel het maar aan zuster Hannie. Ik ben nou toch bij je. . . .”

Een stroom van liefde komt daar aan op het hart van Mijntje de Lange, dat kleine, boze, driftige hart.

„Ja. . . . ja. . . .” zegt ze. . . . „ja, zuster Hannie. . . .”

„Vertel nou eerst es, kind, was het nou zó erg dat Willy wat van je naam zei? Er zijn toch ook wel namen die jij niet mooi vindt? Het was niet aardig van haar, helemaal niet. Maar zeg

jij nou nooit iets verkeerd? Moest je daarom er maar op los slaan? Hoe kwam dat nou?"

Nu moet ze telkens slikken en de ogen wijd opensperren, anders kan ze het niet zeggen, anders zal ze het immers nooit kunnen zeggen. . . .

„Ik. . . . zuster Hannie. . . . ik heet naar. . . . moeder. . . .”

„Och. . . . ja, nou begrijp ik het beter. Natuurlijk. . . . je móeder. . . .”

Het is stil in de kamer. Een kleine wekker tikt de minuten weg.

„Ja. . . . ja, kind, nou begrijp ik het beter. Toen kon je het niet meer uithouden. Je moest naar je moeder toe en die was er niet meer. Toen holde je weg, al verder hier vandaan. Misschien wilde je wel naar Amsterdam. Was het zo?”

Een grote rust komt in Mijntje's hart. Hoeft ze het echt niet allemaal te vertellen? Hoeft ze het allemaal niet te zeggen?

„Ik . . . ik was zo bang,” fluistert ze, „ik dacht dat ik in de gevangenis moest. Hoeft dat niet? Ik was zo verschrikkelijk alleen. . . .”

Zuster Hannie gaat wat rechter zitten.

„Nee, kind, dat hoeft niet. Ik zal je wat vertellen. Ik ben ook altijd alleen geweest. . . .”

Mijntje's mond wijkt open van verbazing, ze vergeet alles, haar verdriet, haar moeheid en haar blijdschap.

„Ik had ook geen ouders meer, Mijntje, ik moest naar een weeshuis. De familie wilde me niet hebben. Dat was verschrikkelijk. . . .”

Mijntje vergeet zichzelf. Is hier iemand die verdriet heeft, die alleen is? Zuster Hannie? Zuster Hannie ook?

Ze schuift dichterbij het bed. . . . hier is ze al. . . . Mijntje de Lange.

„Ik was wel es kwaad en ontevreden. . . . net als jij. Dan dacht ik soms: waarom moet ik het zo moeilijk hebben. . . . waarom ik?” . . .

Ja, ja, knikt Mijntje, ja, ja. . . .

„Maar zie je, kind, nou denk ik dat niet meer. De Here weet wel wat we nodig hebben. Ik geloof dat ik moest leren wat eenzaamheid is en alleen zijn. Toen ik groter werd, dacht ik altijd aan eenzame kinderen. Daarom ben ik hier gekomen. . . . De Here weet wel wat jij nodig hebt, Mijntje, geloof dat maar van mij. Het is wel eens moeilijk dat te geloven, maar je zult het wel leren, kind.”

Ze schrikken allebei op van de regen, die hard en kort tegen de ruiten slaat.

Ze denken beiden hetzelfde: als ze nu nog eens buiten liep. Mijntje's grote zwarte ogen worden zacht.

„Ik ben zo erg blij, dat ik weer hier ben,” zegt ze dankbaar.

„Ik ook, kind, maar luister nou es. Hoe zou je het gevonden

hebben, als ik jou midden in je gezicht geslagen had, omdat je 't verkeerd gedaan hebt vandaag?"

Het gezicht van Mijntje wordt langzaam rood.

Ze begrijpt het goed, ze begrijpt het heel goed.

En omdat ze het zo goed begrijpt, buigt ze haar hoofd en geeft geen antwoord.

„Drift is zonde, Mijntje, en weglopen van de mensen vandaan, die voor je zorgen willen, is ook zonde. Je wist best dat het niet mocht.”

Ze zucht zo diep, dat zuster Hannie zachtjes lachen moet.

„Vind je het moeilijk, kind? Het is niet zo moeilijk als je denkt. Je weet wel, jij weet het wel, dat de Here Jezus altijd op je wacht. Als je het nu goed begrepen hebt en er spijt van hebt, ga dan naar Hem toe, Mijntje. Hij hoort je altijd, elk ogenblik, hoor kind. En Mijntje . . . zeg, Hij laat je nooit alleen. Al laat iedereen je alleen, Hij nooit. Vergeet dat niet. Hij heeft mij ook nooit alleen gelaten.”

Hier zijn ze bij elkander in die wonderlijke nacht.

Terwijl het huis slaapt en de regen langs de ruiten ruist, zitten ze hier bij elkander, twee mensen, die het moeilijk hebben. Twee mensen, die dezelfde Vader hebben, twee mensen, die de uitgebreide armen van de Here Jezus nodig hebben.

„Nu moet je gaan slapen, Mijntje. De angst, die je gehad hebt, is straf genoeg. Ik geef je geen straf er bij. Wat je tegen Willy zeggen wilt, moet je helemaal zelf uitmaken. Je hebt wel gehoord, dat Ria's moeder hier geweest is. Deze Zondag kan het nu niet meer, volgende week mag je gaan.”

Dit is te veel, zoveel liefde kan het hart van Mijntje de Lange niet verdragen.

Ze snikt wild en hard met gierende uithalen. Van blijdschap, van berouw, van geluk . . .

„Ik . . . hoor es, zuster Hannie . . . ik zal het nooit meer doen, nooit van mijn leven zal ik het meer doen.”

Zuster Hannie trekt haar zwart hoofd even tegen zich aan.

„Je kunt het niet alleen, beste kind. Jij niet en ik niet. Denk aan die Man, Mijntje, die zijn armen naar je uitstrekt. Hij wil je helpen. Vraag het maar. En . . . en zie je . . .”

Wat is dit nu? Mijntje heft luisterend haar hoofd.

Huilt zuster Hannie? Dat kan toch niet. Ze heeft zich zeker vergist. . . .

„Zie je . . . Mijntje, je moet maar een beetje denken, dat je mijn dochtertje bent, vind je niet? Ik heb toch óók niemand. Dan horen wij een beetje samen.”

En daar slaat Mijntje de Lange haar armen rond de hals van zuster Hannie.

„Het geeft niet, hè, het geeft toch zeker niet dat ik jou zomaar weer een zoen geef? Er is toch niemand bij. En ben je gauw weer beter?”

En ze horen geen van tweeën dat ze zomaar jij en jou zegt en ze weten geen van tweeën wie er nou het gelukkigst is in dit ogenblik.

Tien minuten later ligt Mijntje in bed.

Ze heeft heel stil moeten doen om de anderen die allang slapen.

Ze kruipt diep onder de dekens en daar heel diep in het donker zit ze op haar knieën. Je kunt nooit weten of er iemand wakker is en ze hoeven het niet te zien.

Ze heeft zoveel te zeggen. . . .

Later ligt ze achterover.

Ze slaapt bijna in, maar schrikt plotseling wakker.

iemand heeft een ruk aan haar arm gegeven, een zachte stem zegt:

„O zeg, ben je d'r weer? Gelukkig. Ik kon er niet van slapen. Ik dacht. . . . misschien wordt ze wel overreden en dan heb ik het gedaan. Ben je nog kwaad?”

Mijntje de Lange lacht zachtjes:

„Kwaad? Ik ben helemaal niet kwaad meer. En ik had niet zo

mogen slaan. Maar . . . zie je . . . ik . . . ik heef naar mijn moeder en daarom . . ."

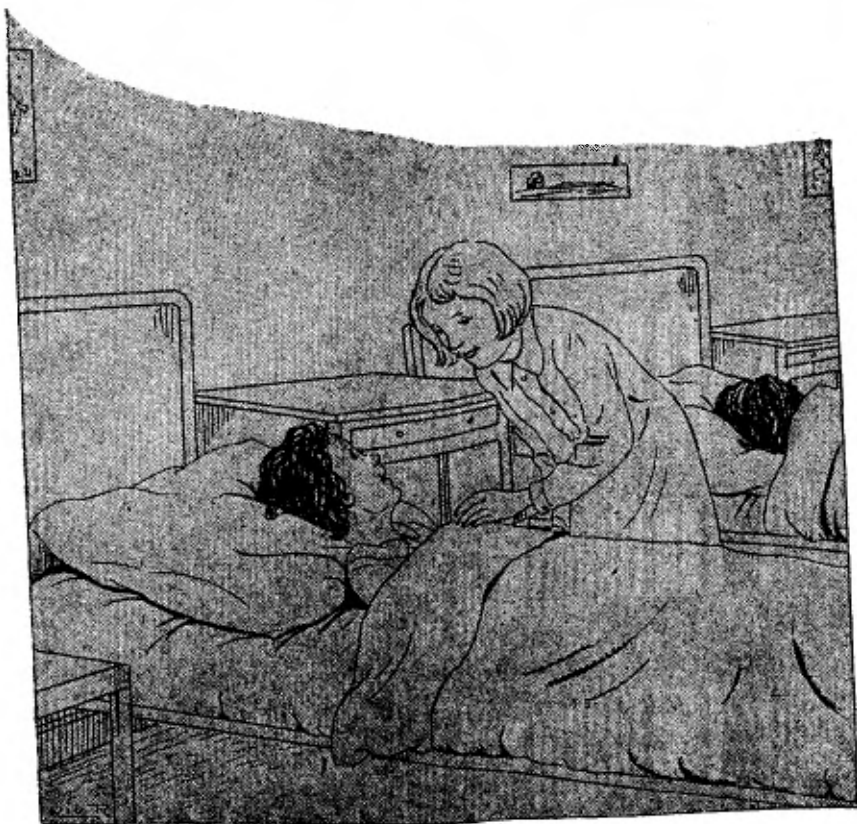
„O, ja . . . natuurlijk . . . ik . . . ik ben zo blij dat je er weer bent . . . Ik heb toch nog even geslapen, maar ik droomde zo raar, aldoor maar dat jij onder een auto lag. Fijn dat je er weer bent, hè?"

„Ja . . . dat is heerlijk."'

Met een vaartje schiet Willy weer in haar eigen bed, duikt onder de dekens en slaapt zomaar in.

Mijntje ligt nog even wakker.

Ze kijkt een ogenblik naar de plaat boven haar bed.

Ze denkt: die plaat wil ik altijd bewaren. Ook als ik groot ben, ook als ik al zo oud ben als zuster Hannie. Die plaat moet altijd met me mee.

Buiten schuift de maan achter een dikke donkere wolk vandaan.

Mijntje de Lange doet haar ogen dicht.

Het licht schuift over de bedden, over al die gezichten, over de muren, over die plaat bij Mijntje's bed.

Daar staat het te lezen, midden in deze nacht, boven de hoofden van al deze kinderen die verstoten zijn.

Daar staat het te lezen, dat die Ene altijd blijft, wat er ook gebeuren zal. Dat die Ene altijd de armen blijft uitbreiden.

Daar staat het, overdag als de zon schijnt, 's nachts bij het licht van de maan:

HIJ ZORGT VOOR U.

I N H O U D

	Blz.
I. Mijntje!	7
II. „Ik ben Mijntje”	13
III. Vader Verdonck	28
IV. Ergens in Amsterdam	32
V. Eenzaamheid	36
VI. Hij zorgt voor u	41
VII. Het nieuwe leven	52
VIII. Heimwee	58
IX. Open armen	64